

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavi:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnishvu prejema:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Izloži vsak dan svojo izjavo o delu in pravnih.

Inserati veljajo: petstopenjska pet vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Poznamo številka volja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-80

za Nemčijo:
celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znak. Upravištvu: Kraljeva ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 8.

Somišljeniki-volilci!

Pridite na dan državnoborske volitve v torek 13. t. m. zanesljivo na volišče in oddajte glasovnice, na katerih bo napisano ime kandidata narodno-napredne stranke:

dr. Vladimir Ravnihar,
odvetnik v Ljubljani.

Pričakujemo, da bo vsakdo izmed narodnih in naprednih volilcev storil svojo dolžnost ter s tem pripomogel, da si bo bela naša slovenska Ljubljana tretjič osvetlila svoje lice v letošnji volilni kampanji.

V Ljubljani, dne 8. junija 1911.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke.

Pred odločitvijo.

Dunaj, 11. junija.

V torek oddajo avstrijski volilci svoje glasovnice ter odločijo o usodi novega parlamenta, ki je zaenot v mnogem oziru tudi usoda cele države. Za 516 mandatov, ki jih je zastaviti se ponuja par tisoč kandidatov raznih strank in raznih programov, ki vsi obljubljajo za slučaj izvolitve srečnim volilecem nebesa na zemlji. Politični boj zadnjih let ne nudi prevesele slike, mesto velikih idej in stvarnih programov se pripravljajo stranke in kandidati le preveč za osebnostne vrline, krajevne malenkosti. Tudi oblika tega boja je vsega obzvalovanja vredna, in zlasti pri nas na Slovenskem imamo zaznamovati pojave, ki so prava karikatura političnega življenja. Toda kot za nekako odmeno nas je letošnja volilna doba postavila pred usodna vprašanja, na katera naj odgovori slovensko ljudstvo ter si tako samo določi svojo bodočnost. Bolj kakor kdaj zahtevajo letošnje volitve treznosti predvarnosti slovenskih volilcev, ki naj z glasovnico v roki izrečejo: hočejo li, da napoči za naš narod doba gospodarskega, kulturnega in socialnega napredka, ali pa se zadovoljijo s tem, da se izroči slovensko ljudstvo okoli onih temnih sil, ki ovirajo vse kar je prosvetljena moderna doba človeštvu pridobila. V torek pokaže slovensko ljudstvo, je li pri nas mogoča neomejena klerikalna vlada,

ali pa je v narodu navzlic vsej žalostni preteklosti ostalo dovolj zdravega jedra, dovolj samostojne neuklonjene sile, dovolj ponosnega, vsakemu suženstvu upornega duha, da smemo upati tudi v slovenskih krajih na novo pomlad narodnega življenja.

Slovenski volilec bo odločil v torek o bodoči usodi našega javnega življenja. Stranka, ki je v zadnjih letih zagospodovala pri nas izjavlja, da hoče biti edina, kateri naj bode poverjena usoda slovenskega ljudstva, z vso silo terorizma, zlorabljanjem verskega čuta, z najpodležimi sredstvi osebnega obkroževanja in političnega šarlatanstva se trudi za glasove. Ji bo slovensko ljudstvo navzlic vsem trpkim izkušnjam še nadalje zaupalo svojo bodočnost, ne prinese 13. junij željno pričakovane vesti, da se je v vrstah slovenskih volilcev pojavil odpor in da je opaziti prve razpoke in na videz tako trdnem temelju slovenskega klerikalizma?

Slovenska inteligenca spozna, v tem vprašanju vso odgovornost, ki ji je naložena. Tam kjer so naše šanse ugodne, vodi volilstvo k zmagi napredne ideje, tam kjer je klerikalno gospodstvo navidezno nepremagljivo, zbira glasove, poučuj in vzgojaj v ljudstvu kritičen duh, ki bo enkrat vzbujen presodil in obsodil delovanje onih, ki so ga znali izpred oltarja in raz prižnico pregovoriti, da so mu od Boga poslani rešeniki.

Odločitev v vseh slovenskih vo-

lilnih okrajih bi ne bila dvomljiva, ko bi vsak volilec predno izpolni glasovnico trezno in premišljeno presodil, kakšne važnosti je njegov glas in se vprašal:

Hočemo, da ostane naš narod čil in sposoben se bojevati za obstanek na lastni zemlji, hočemo, da si ohrani svojo individualnost? Primerjajmo delo slovenskega napredništva in našega klerikalizma. Pogledajmo kakšno odporno silo si je ohranilo slovensko ljudstvo tam kjer ga ni uklenil klerikalizem (Trst) in primerjajmo našo severno mejo na Koroskem in Štajerskem, kjer hočejo biti klerikalni osrečevalci čuvarji narodne celote! Posrečilo se jim je celo v srec slovenskega naroda spravi državnoborski mandat (Maribor desni breg) v resno nevarnost in na Koroskem nam grozi izguba edinega slovenskega zastopnika!

Hočemo, da naš narod ostane čil in ugleden v veliki rodbini Slovanstva? Tehtajmo, kar je politično tako v ozadje potisnjena slovenska napredna javnost v tem oziru storila ter položimo na drugo stran klerikalno zlorabo slovenskega imena, sovraštvo do vsega slovenskega, kar ni klerikalno in se vprašajmo, more li biti narod, ki ga vodi protinarodna klerikalna stranka vreden in sposoben igrati tudi v a vstrijemskem parlamentu sodočilno vlogo pri slovenski politiki?

Hočemo li, da se slovensko ljudstvo dvigne kulturno kot sovrstniki velikih civiliziranih narodov? Pa pustimo ubijati naše šolstvo, naše učiteljstvo ter mirno gledamo, da nam kulturne institucije slabi klerikalno mračništvo, vseučiliške fonde ugrablja brezvestni deželni gospodarji, srednje šole demoralizira špičeljstvo, ljudsko šolstvo pokončuje duh, ki hoče slovenskega človeka zopet vreti v teme nekdanjih časov?

Hočemo gospodarski razvoj? In pripuščamo, da vrže gospodujoča stranka najgrša gesla med stanovce, ščuva kmeta proti meščanu, uveljavlja strankarske bojkote, dela gospodarski napredek odvisen od političnega življenja, obremenjuje davkoplačevalca brezvestno z novimi dolgovi, uvaja v deželno gospodarstvo predrzne spekulacije in organizuje gospodarske sile v politične svrhe?

Smatramo kot samo na sebi razumljivo, da si pribori slovenski narod samoupravo v vsem, kar se tiče njega življenjskih interesov in trpi-

mo, da nam klerikalna politika iz samega sovraštva proti vsemu, kar je napredno, nastavlja na najvišjih upravnih mestih v deželi nemške uradnike ter proglašja načelo, da ji je nemški despot v javnem uradu ljubši, kakor pa slovenski naprednjak? Upamo v mirni socialni razvoj našega ljudstva in izročamo njegovo usodo klerikalizmu, za katerega je socialno vprašanje kvečjemu predmet politične spekulacije? Menimo, da je bodočnost slovenskega naroda v demokratizmu in ga hočemo izročiti oni struji, katere najvišje načelo je podrejevati se gospodu, iskati zaslonbe v aristokraciji in fevdalizmu, ločiti med vladajočimi in obvladanimi?

Smo prepričani, da je razumna, trezna in poštena politika predpogoj vspehov, ki naj koristijo poziciji našega naroda v državi, pa se hočemo odločiti za stranko, ki je v svoji politiki najbolj lahkomišljiva, nepoštena in brezvestna kar jih šteje avstrijska zbornica?

In končno: hočemo, da zastopa slovenski narod v državnem zboru zmožen človek, integer vir, mož ki je moralno kvalificiran za narodnega voditelja in posredovalca, pa hočemo svoje glasove oddati kandidatom, o katerih le premnogokrat ravno nasprotno vemo?

Slovensko volilstvo mora na ta vprašanja odgovoriti z ne, ako hoče da zaključijo tudi nam boljša bodočnost. Prepričani smo, da bo letos v vseh slovenskih volilnih okrajih število slovenskih mož velikansko, ki bodo tako izrekli svojo sodbo. Z mirnim srcem pričakujemo 13. junija. Slovenska misel je na pohodu!

Velikanski shod na Barju. — Obsejani klerikalci.

Takega shoda še ni videlo Barje, kot je bil včerajšnji, ki ga je sklicalo »Gospodarsko napredno društvo za šentjakovski okraj«. Na tem shodu, kjer je bilo okoli 150 Barjanov, vseh navzočih pa do 200, da se vsi niso mogli pod streho, je prišla prava ljudska volja do popolne veljave, ko je smel vsak govoriti, kar mu je velevala duša in srec.

Shod je bil pri Vidmarju (Mokarju). Mestna policija je bila v strahu pred klerikalnimi razgrajaji,

zato je prišlo sedem stražnikov s policijskim nadzornikom. Ker si klerikalci in ti blizu niso upali, ker poznajo odločne in zavedne Barjane, zato so štirje stražniki takoj odšli nazaj v mesto.

Shod je otvoril društveni predsednik g. dr. Lavš, ki je v iskrenih besedah prisrčno pozdravil navzoče, se ozrl na močnatost Barjanov pri zadnjih občinskih in deželnozbornih volitvah in izrazil upanje, da to svojo odločnost pokažejo tudi v torek. Ostro je kritiziral klerikalce, ki po eni strani vsiljujejo volilecem kandidata, po drugi strani pa oznamujejo najhujši političen bojkot. Kot je naravno - napredna stranka pred štirimi leti postavila za kandidata najboljšega svojega moža, tako je storila tudi zdaj. Dr. Ravnihar ima za volilec srec in bo ljudske koristi in pravice zastopal z vso verno. Omenja klerikalni shod pri Ribiču, kjer si klerikalci našim govornikom niso upali dati besede, ker so se bali, da bi njih ljudje ne čuli resnice, na pričujočem shodu pa dobi vsak besedo, pa bodi kdorkoli.

Kandidat dr. Ravnihar

je burno pozdravljen zahvalil se za pozdrav. Veseli ga, da je prišel med prave pristne kmečke može. Prav je, da se spoznamo, da se vemo ceniti drug drugega. Tudi po volitvah pridemo večkrat skup, da čujemo želje in potrebe volilcev, ki jim jih bomo potem skušali izpolniti, kolikor se da, kar smatra govornik za svojo častno dolžnost. Narodno - napredna stranka, ki me je postavila za kandidata, dejal je, je imela vedno srec za vas Barjane. Hribar, bivši državni poslanec in župan, vam je pri vsaki priložnosti izposloval podporo, oni Barjani pa, ki so zunaj mestnega ozemlja in ki imajo klerikalne poslane, pa niso nikdar dobili nič. Vsi klerikalni poslanci v 4 letih poslanske dobe za volilec niso dosegli nič. Le usta polna obljub so imeli. Zato je začel kmet izpregledati in je navdušeno pozdravil, da je naša stranka postavila po vsej deželi kandidata. Izprevidel je kmet, da mu sovraštvo, ki je seje klerikalna stranka med njim in meščanom, samo škoduje. Tudi mi vemo to, zato smo za slogo, za prijateljstvo med gospodom in kmetom. Stranka, ki dela samo na razdor, nima pravice postavljati kandidata še manj pa more zahtevati, da bi volilec tega kandidata volilil.

LISTEK.

Skušnjave Tomaža Krmežljavčka.

Saljiva povest; spisal L. Šepetavec.
(Dalje.)

»Ni mogoče, ni mogoče,« je zavzdihnil župnik. »Sob imam dosti, pa so vse prazne, oh, tak revež sem, nobene postelje nimam... slaba tara... Ljudje so revni, pa tudi skopji in lakomni... Oh, vera res peša... se kolin mi več ne nosijo... Cesarju se dajo, kar je cesarjevega, meni pa še kolin več ne dajo... Oh, tak revež sem... Komaj izhajam... a na pošti že dobite posteljo, da, na pošti, jaz sem pa revež...«

»Bom pa na pošti vprašal,« je dejal Tomaž.

»Kar na pošti ostanite,« mu je hitro pritrdil župnik. »Saj je konsum koj za pošto... da, in le natančno revidirajte... veste, meni se zdi, da naš prodajalec goljufa.«

»Je že mogoče,« je dejal Tomaž, »jaz bom na vsak način svojo dolžnost izpolnil.«

Tomažu se ni zdelo potrebn, da bi se še dalje mudil pri župniku. Odpravil se je v vas, Zagotovil si je prenočišče na pošti in se oglašil potem v konsumu.

Sprejel ga je suh človek, še mlad, a ves polomljen in bolehen, nekdanji trgovski sotrudnik, ki se je zatekel v konsum, ker drugod ni mogel dobiti službe.

Komaj je izvedel, da je Tomaž revizor, je hvaležno obrnil oči k nebu in je zavzdihnil:

»Hvala bogu, da ste prišli. Ze celo leto prosim, naj pride revizor, pa ga niso poslali.«

»Vi ste sami zahtevali revizijo?« se je začudil Tomaž. »To je nekaj posebnega.«

Prodajalec je predložil knjige in je dejal:

»Predno začnete, vam bom povedal, kako stojimo. Prepričali se bodede, da imam knjige v redu in tudi pri blagu je vse v redu. Kupčija gre dosti dobro, a vendar stojimo pred konkurzom.«

Kako je to mogoče, pojasnite stvar!« je strogo rekel Tomaž. »Pomislite, da pridete lahko v pretrco.«

»Stvar je popolnoma enostavna,« je pojasnjeval prodajalec. »Župnik in odborniki jemljejo v konsumu kar kdo rabi, ne plača, da nobeden nič; vsi stoji na stališču, da smejo vse zastoj dobivati. Kar so ti vzeli, to manjka, drugo je vse v redu; vzeli so pa v treh letih toliko, da stojimo zdaj pred polomom.«

»Ali morete to dokazati?« je vprašal Tomaž.

»Vse do pitice,« je odgovoril prodajalec in odprl knjige ter raz-

grnil pred Tomažem vsakovrstna potrdila. Tomaž je pri pregledovanju in primerjanju hitro prišel do spoznanja, da je prodajalec govoril resnico.

»Jutri zjutraj začnem z natančno revizijo,« je dejal Tomaž, ko je končal pregledovanje. »Zdaj pojdiva obiskat odbornike.«

Opravila sta hitro. Odborniki so bili malobesedni in malo prijazni, ampak vsi navdušeni za zazdržno misel so vsi naročili Tomažu, naj vse tako naredi, da bo konsum še dalje deloval.

Večer je Tomaž prebil v gostilni na pošti in bilo mu tako dolgčas, da je klet svoj revizijski poklic in obžaloval, da nima take službe v Ljubljani, da bi mu ne bilo treba na kmete hoditi.

»Osem dni naj prebijem tu brez vsake zabave in brez vsakega razvedrila?« se je Tomaž izpraševal. »To je vendar prehud. Vsaj kako punico moram iztakniti, da bo družica moje sramote, kakor pravi Lohengrin.«

Vrgel je svoj pogled na domačo dekle, ki je ob enem opravljala posel natakarije. Krepka ženska je to bila in njeni koraki so bili tako trdi, da so zazvenele vse steklenice in čaše v omari, kadar je šla skozi sobo.

»Gospa Venera, odpusti mi, če se v svojem prenosu zadovoljim s tem dromedarjem,« je mislil Tomaž.

in je z najbolj domačo gesto izrazil dekle, da se mu dopade.

»Ah — pustite me no,« je rekla nekoliko nevoljno. »Me tako zoboli.«

Ob enem je pa Tomaž kaj prijazno pogledala. Očividno ji je ugajal in primaknila se je nekoliko bližje k njemu.

»Ali je zob votel?« je vprašal Tomaž in obenem nadaljeval s poljudnim razodevanjem svojega nag-njeja.

»Da, votel.«

»Potem je eno samo sredstvo: plombirati.«

Tedaj pa se je oglasila krčmarica, ki je ravno tedaj stopila v sobo: »Sram vas bodi,« je zavpila. »Pačka grda! Komaj je en dan tukaj, pa že take klati. Pa ne bo nič! Naša hiša je poštena hiša in tu ne boste nič plombirali. Če hočete plombirati, pojdite nazaj v Ljubljano.«

Tomaž se je zasmejal na ves glas. Prav nesramno in porogljivo se je smejal in s tem krčmarico še bolj razdražil. Vsa rdeča v obraz je stopila k njemu in ga začela oštevati in mu groziti, da ga bo zatočila župniku in da bo še službo izgubil in zaman se je trudil Tomaž, da bi prišel do besede in ji razložil pravi pomen nesrečne besede: plombirati. Vihar je šele ponehal, ko je prišel na večerjo konsumski prodajalec.

Krčmarica je bila stara kakih petinštirideset let in konsumski pro-

dajalec je Tomažu zaupno povedal, da velja za prvo katoliško ženo v vasi.

»Odlikuje se po radodarnosti za cerkvene namene in posebni verski gorečnosti,« je pripovedoval prodajalec. Odkar je vdova, se je takorekoč posvetila cerkvi. Eno samo hčerko ima, ki je zdaj v škofjeloškem samostanu; samo zaradi nje vodi krčmo še dalje.«

Tomaž je prodajaleca še natančno izpraševal o vseh razmerah in ga na posled presenetil z vprašanjem:

»Slišite — koliko provizije plačate, če pripravim krčmarico do tega, da vas vzame.«

»Ta se ne omoži,« je dejal prodajalec. »Ko bi imeli pri vsakem poročiti kak nujši župnik, bi ga seveda vzela, a mene ne bo.«

»Priatelj — vi ste slepec,« je menil Tomaž. »Vi žensk ne poznate. Ko bi imeli pri vsakem čednega župnika ali mladega kaplana, bi vi seveda ne mogli konkurirati, a tako pa se lahko poskusite svojo srečo. Storite tako, kakor vam bom jaz povedal, o pravi uri, pa bo vse dobro.«

»Pa poskusiva,« se je smejal suhi prodajalec. »Če me vzame krčmarica, vam bom prav hvaležen... saj je še čedna in prav petična.«

»Dobro... narediva jutri provizijsko pismo... zdaj pa pojdva na izprehod, da ne še pomemirva o drugih stvareh.«

(Dalje prihodnjik.)

Klerikalci nam očito, da smo zoper vero. Vsek dan prirejamo shode, a niti ena beseda ne pade nikoli zoper vero, pač pa marsikatera za njo. Vedno pravimo: Vse naj ostane v sreči in naj se ne vliči v ostanje, kot to delajo klerikalci.

Program narodno - napredne stranke je tak, da že on priporoča narodno - naprednega kandidata. Naša stranka je vedno branila slovensko narodnost vedno, da se je do smrti treba zavedati, da smo Slovenci. To je vsekakor častno priporočilo, da volite kandidata narodno - napredne stranke. Klerikalci so pa pokazali, da jim je narodnost le toliko mar, kolikor jim nese.

V jezi in zbesnelosti, ker so klerikalci propadli pri občinskih in deželnozborskih volitvah, so proglasili, da je treba naprednjake kar pobiti in pomandriti. Pa se bodo gospodje temeljito urezali. Obetajo, da pridejo s svojimi bataljoni nad Ljubljano, vi pa pojdite v terek v volilni boj z zavestjo, da glasujete za sveto vzvišeno stvar, ko oddaste glas narodno - napredni stranki, edini svoji pravi zagovornici in braniteljici. (Viharno odobravanje in ploskanje.)

Posestnik g. Šurk Matevž izjavi, da ostanek Barjani kot doslej zvesti narodno - napredni stranki, zato pa upa, da pojde ljubljanski državnozborski poslanec vedno v boj za volilce.

G. Črnogoj omenja, kako so leta 1907 vpili klerikalci, ko se je šlo za izvolitev Hribarja za državnozborskega poslanca, da če bo Hribar izvoljen, bodo liberalci podirali cerkve in vero odpravili ter da ni Hribar nič dosegel na Dunaju, ker bo sam izvoljen. Res je bil sam izvoljen, a nikdar niso Barjani dobili toliko podpora kot zadnja štiri leta. Vse je dosegel kot vsi klerikalni poslanci za vse deželo. In kar je največ: niso se podirale cerkve, niso duhovnikov gnali iz dežele. Mi v svojih verskih čutilih nismo bili nikdar nič žaljeni. Trnovska fara, pod katero spadajo Barjani, ima najljubše cerkev v Ljubljani, ki jo je postavila mestna občina, ko je bila v naprednih rokah. Barjanom ni bilo treba nič posebej prispevati za njo. Kadar so bili Barjani v stiski, je Hribar vedno sam brez klica prišel med nje in dvakrat pripeljal celo dež. predsednika seboj. Ker pravi Hribar, da si boljše naslednika v državnem zboru ne more želeli, kot je dr. Ravnihar, zato je to najboljšo priporočilo za tega. Nebes nam danes ni obetal, kot to delajo klerikalci, ki v svojih obljubah vse sklatijo z nebes, zato pa priporoča govornik Barjanom kot njih sorodjak: Ako hočete sebi dobro, volite dr. Ravniharja in ne boste se kesali.

G. Vizjak iz Trnovega opozarja pred vsem, naj vsak volilec zapise razločno in pravilno: Dr. Vladimir Ravnihar (ne Ravnikar), odvetnik v Ljubljani, nato pa v krepkih črtah oriše klerikalno delovanje za ljudstvo. V deželnem zboru so napravili 10 milijonov novega dolga. Samo ljudstvo izkorišča, od ljudske nevednosti žive. Mi smo bolj si kristjani od njih. Mi verujemo v Boga, ne verujemo pa ne v boga dr. Susteršiča. Kot hočejo klerikalci vse naprednjake uničiti, tako hoče tudi škof našega župnika Vrhovnika. (Velikansko razburjenje nastane.) Mi pa pravimo, da kot pridejo klerikalci za svoja dejanja in lumparije pred sodni stol, tako pride tudi škof pred večno pravico. Ako bi Bog kaznoval klerikalce, storil bi vse mutaste, taki hudobni sovražniki naši so. Za vsak kosček slovenske zemlje se borimo, ti so pa šli in dali Nemcem v Ljubljani sedem občinskih svetnikov. Kako delajo z učiteljem, uradnikom, obrtnikom! Vse bi uničili, če bi mogli. Zato morajo naši otroci iskati si kruha v tujini, klerikalni izdajniki pa kličejo v deželo zagrizene tuje.

G. Anton Trstenjak se spominja svetopisemskega reka, da vsako kraljestvo, ki je zoper sebe, mora razpasti. Kaj takega se ni bilo pri nas, da bi bili duhovniki zoper duhovnika. Največji škandal je to, da je ljubljanski škof nastopil zoper takega moža, kot je trnovski župnik Vrhovnik. Gregorčič je legel s krvavim srem v grob, kaj se je zgodilo z Aškerčem, Berečtom in Škrjancem, vemo, zdaj pa je vzdignil škof Jeglič palico, da udari enega najboljših dušnih pastirjev. Ni ga, ki bi mogel kamenček vreči na Vrhovnika, nič napačnega, nič krivega ni storil naš župnik, živi kot vzor - mož, zdaj pa mora kar čez noč iz fare. A mi ga ne pustimo od tod, škof pravi, da Vrhovnik pohujšuje ljudi. Naj vzdigne roko, kogar je on pohujšal! Ni je take duše, kot je Vrhovnik, ki v zasebnem življenju nima enakega med nami. Vsak revež, vsak župljan, ki se obrne nanj dobi gmotno podporo ali dober svet. Kadar in koder more, pomaga naš župnik in zato naj gre proč od nas! (Viharni klici: Nikdar! Ne sme iti!) Škof sovraži Vrhovnika, ker je odločen in pošten Slovenec. Klerikalci pravijo, da bo pogubljen, kdor

ne voli klerikalno. Mi pa pravimo, da bodo klerikalci pogubljeni, ker nas uče krivo vero, da je treba poštene duhovnike uničevati. Svojujmo župniku hočemo očito pokazati svoje simpatije, odločno izraziti svoja srčna čutila, zato predlagamo tole resolucijo!

Župljani trnovske župnije, obrani na shodu dne 11. junija 1911 pri Vidmarju na Barju, stojiš na stališču, da je politična svoboda in mišljenje vsakemu državljanu zagotovljeno, protestirajo proti temu, da najvišja cerkvena oblast v deželi tepta svobodo pri tistih duhovnikih, ki so pravi narodnjaki, obsojajo fanatično preganjanje slovenske duhovščine po ljubljanskem knezoškofu ter izražajo posebe neomejeno zaupanje in globoko spoštovanje svojememu vzornemu živčemu in delujočemu župniku, preč. gospodu Ivanu Vrhovniku, ki s svojim vzornokrščanskim življenjem ne samo, da ni dal nikomur niti najmanjšega pohujšanja, ampak je bil vedno vzor duhovnika, izrekajo pa prevzvišenemu knezoškofu radi hude žalitve vse trnovske fare svoje ogorčenje. Končno izjavljajo odločno, da bodo, ako najvišje pastirstvo v deželi ne opusti nekrščanskega preganjanja, izvajali iz tega skrajne posledice.

Gosp. Črnogoj poudarja, da si izmed vseh faranov vsak želi le župnika, kadar ga potrebujejo, kaplana ne mara skoraj nihče. In gospod Vrhovnik pride ob vsakem vremenu k vsakomur, dasi bi bila dolžnost kaplana to storiti.

Dr. L. a v š: Škof hoče, da Vrhovnik zapusti faro, ker noče agitirati za korumpirano klerikalno stranko. Nikdar ni izpustil s prižnice naš župnik strankarske besede. Škof bi moral prositi Vrhovnika, da spiše svoje cerkvene govore in da se dajo tiskati. (Klic: Da jih bo tudi škof bral!). Od župljanov je odvsnlo, ali pojde od nas Vrhovnik ali ne pojde! Viharni klici: Ne sme iti! To preganjanje je nasilstvo prve vrste, zato moramo povzdigniti svoj glas proti tej krivici. Nato je bila resolucija sprejeta z velikanskim navdušenjem Barjanov in Barjank, ki so bile vse solzne v očeh.

Gosp. jurist Bole: To zadnje početje ljubljanskega škofa je obsodil ameriški škof Stariha, ki je zdaj v Ljubljani. Rekel je, da bi tak škof kot je Jeglič, bil v Ameriki nemogoč in bi ga ljudje pognali iz škofije. Govornik nato v temperamentnem govoru slika klerikalce kot stranko izkoriščanja ljudske nevednosti, kot stranko nasilstva in krivice. Zal, da njegovega govora zaradi pomanjkanja prostora ne moremo priobčiti. Njegov govor je razvel navzoče, da so mu burno pritrjevali pri vsakem stavku.

Ravno tako je g. Ivan Pust govoril prepričevalno, da so bili ljudje kar osumljeni nad toliko mero klerikalnih krivice. Zato pa je ta nad dve uri trajajoči shod obrodil sad, da bo Barje z velikansko večino volilo narodno-napredno, in za kar so vsi na vzoči obljubili delovati z vsemi silami in močmi.

Novomeško pokopališko vprašanje.

(Dopis iz Novega mesta.)

Pokopališča so bila ljudem nekaj častitljivega, svetega, odkar mrlice pokopujejo. Bodi, da je to češčenje v zvezi z vero na dušo človeka, ki ostaja v zvezi s prahom od človeškega telesa, bodi, da ljudje dšlajo mrlica v spominu na to, da je dotičen človek svojo pot, trpljenje in veselje na svetu dokončal. Iz teh razlogov se še upira dosti ljudi sežigu. Zaradi pokopališč so se včasih vnevale človeške strasti, bojevalo se je zaradi njih tudi do krvoprelitja. V katoliškem svetu, so duhovniki vzeli oskrbo pokopališč v svoje roke; imeli so po prodaji prostorov za grobove nekaj dohodkov. Ali v versko razgretih časih so to oblast čez pokopališča izrabljali v sramotenje njih nasprotnikov, ali drugorečev. V luteranski dobi na Slovenskem so se naši luterani večkrat do krvavega zbili s kat. duhovniki zaradi pokopališč. Kat. duhovnik ni pustil pokopavati na njih protestantov in ti so kat. duhovnika natepli in včasih tudi do krvavega. Kat. duhovnik se je potem, ko je zopet prišel do vladne moči, nad protestanti maščeval s tem, da je dal ostanke posebno veljavnih protestantov izkopati in vreči čez ozidje pokopališča. Še je vsem starejšim v spominu, kako je hotel naš duhovnik tudi v novejšem času sramotiti umrlega liberalca, da mu ni dal zvoniiti in ni hotel odkazati prostora na pokopališču za grob, ali le kje med norile. Drž. oblast je morala vmes poseči, da se sama ne osmeši, ako kaj takega trpi in da red vzdržuje. Marsikateremu človeku je malo za to, kje ga pokopljejo, pa ker so pogrebi še kaj svečanega in je dosti pompa gra-

ven, je zasodil na tam, da se nrtveč častno pokoplje. Ker ljudje jemljejo kot čast mrlica, se spreminja po kulturi, ali danes je šo dosti pompa videti, ki stane dosti denarja in ki se dobi, dasi ni dosti v zapuštni premoženja. Lep pogreb je bil! V velikih mestih so odsvnli mestni občinski zastopi oskrbo pokopališč in na Angleškem je spravljeno mrlica, njega pokop, stavljenje spominka v komunalni oskrbi. — Mestna občina skrbi za vse, kar je treba, ko je človek umrl. To je nekaj komunalnega socializma. Precejšnje koristi te oskrbe ima od tega občina. Po tem usoror angleških mestnih občin jemljejo tudi v drugih državah mestne občine to oskrbo v svoje roke.

V Novem mestu imamo pokopališče tik mesta, ali pravzaprav že v mestu. Postava določuje, da ne sme biti pokopališče blizu hiš, pri nas je že pokopališče obdano od hiš, uradov; gimnazija se zida tudi že prav blizu istemu. Bolnišnica za ženske je tudi prav blizu. In prebivalstvo je naraslo, iz bolnišnice za ženske se na tem pokopališču pokoplje veliko mrlicev. Naše pokopališče je že danes prenapolnjeno. Naj obišče mesto kaka kužna, nevarna bolezen in ne bo več prostora za mrlice. Pa tedaj bo šele prav nemogoče postalo, da se kuga odpravi. Gotovo ni higienično to pokopališče v mestu. Politična oblast bi morala že zdavna skrbeti za to, da se pripravi zunaj mesta novo pokopališče. Mestna občina ni bogata, imela je in ima veliko plačil. Mesto je staro in skoraj pri vseh novih javnih napravah mora nekaj prispevati. In tako se nobeden okr. glavar še ni upal to stvar načeti in obč. zastop tudi odlaga to stvar, koliko dolgo ga pušča pol. oblast v miru. Ali dolgo se stvar ne sme odlagati, malo je še prostora. Bilo bi še čakati, morda se upelje v kat. Avstriji sežiganje mrlicev, in tedaj bo dosti stroškov, ali kdaj bo to in čez ne dolgo časa ne bo prav nič prostora na našem pokopališču, če se tudi prekopljejo stari grobovi.

19. junija t. l. bodo Hočevarjeve njive prodane. Med istimi so njive, ki bi bile pripravne za pokopališče in bi se poceni katera dobila. Opozarjamo obč. zastop na to prodajo. Stalo bo novo pokopališče nekaj, — ali ako ima občina vso upravo istega v rokah, ji bo ista donasala obresti in zneske za amortizacijo kapitala, ki se vtakne v pripravo novega pokopališča. — Krematorija še ni pričakovati, na Slovenskem celo ne, naši duhovniki napravijo revolucijo s kmetom, ako bi ga upeljati hotela drž. oblast in zdajšnje vlade dajejo kat. duhovniku bajonete in dragonce na pomoč, ko duhovnik kot sovladar nastopa; tako hitre premembe še ni pričakovati v naši katoliški Avstriji. Za stoletje nazaj smo vedno v razvojih bili. Tedaj ne bo preostajalo drugega, kakor, da občina vzame pripravo pokopališča v svoje roke in potem seveda tudi oskrbo istega in drugega, — kar je v zvezi z njim. Pripravi vse z drugim denarjem in dati potem oskrbo in dohodke cerkvi, tega menda kaka mestna občina ne bo storila.

Politična kronika.

Ministrski svet je imel v soboto zvečer sejo. Kakor se govori, zasleduje min. predsednik baron Bienerth z največjim in popolnoma razumljivim napetjem vse pojave razkola in notranjega razpada v krščansko-socialni stranki, svoji glavni opori. Dejstvo je, da se nahaja ta stranka v krizi, ki je najboljše karakterizirana s tem, da se poleg krščansko-socialne stranke in proti njej ustanavlja nova velika popolnoma gospodarska stranka, ki noče biti niti krščansko-socialna, niti anti-semitska, temveč ki hoče izključno zagovarjati interese obrtništva in trgovstva. Danes se še ne more soditi, kako močna je ta stranka. Vsekako pa postane ta stranka nevarna, če že ne usodepolna za kršč.-socialno stranko.

Predloga o volilni reformi v Italiji je bila v soboto objavljena. Politično volilno pravo se daje vsem državljanom, ki so dosegli 30. leto ali pa ki so odslužili vojaško službo, tudi če ne znajo brati in pisati. Z novo volilno reformo se pomnoži število volitev za 3,642.000 oseb. Osnova uvaja sistem po katerem se morajo kandidature naznaniti in ki določa, da morajo biti imena kandidatov na glasovnicah natiskana. Najmanjšo potrebno število za izvolitev poslanca je ena četrtina od ene šestine volilnih upravičencev. Če je samo en kandidat, tedaj zadošča vsako število. Poslanci bodo imeli letnih 6000 lir diet. Kazenska določila za prestopke zoper volilni zakon se bodo poostila. Zakon pride v veljavo pri prvih splošnih volitvah, ko bo potrjen.

O albanski vstaji poročajo, da je položaj v Skadru obupen. V Skadru sploh ni regularnih turških čet, ker so

odborakale proti Miriditom in Malisorjem. Le roparski Bašibozuki so ostali. Ti pa tako postopajo, da se je bati nemirov zoper kristjane. — Malisori so udili v okolico Selc. Po ostrem boju so se morale turške čete umakniti iz ošine derelišce, katero so takoj zasedli Malisori ter jo utrdili. Ker je pa ta ošina zelo blizu črnogorske meje, tedaj Turki niso hoteli napasti Malisorjev, da bi ne prišlo do konflikta s Črno goro

Belgijske opoziciionalne stranke so objavile skupen manifest, v katerem izjavljajo, da ne bodo opustili svojega dosedanjega stališča dokler ne bodo uničili klerikalnega gospodstva. V manifestu zahtevajo, naj se obe zbornici razpuste in razpišejo nove volitve. V klerikalni stranki so se pojavila nasprotja in najbrže bo dosedanja vladna večina razpadla.

Položaj v Champagne je jako nevaren. Viničarji hočejo preprečiti, da bi se provinca Champagne razdelila v dva dela. V pokrajini Aube so vojaki odstranili rdeče zastave. Če jih bodo zopet razobesili, tedaj bo vojaštvo zasedlo Lignol. Ta odredba bo provzročila najbrže velike nemire, ker so prebivalci prebivalci prisegli, da rajše svoje hiše sežgo, nego da bi vzeli pod svojo streho vojake. Tudi v Champignolu je položaj jako resen. Povsod se agitira za Nemčijo.

Ljubljanskim volilcem!

Opozarjamo Vas, da natančno in pravilno napišete na glasovnico ime našega kandidata, ki se glasi:

Dr. Vladimir Ravnihar,
odvetnik v Ljubljani.

Našo se je par slučajev, ko je bilo zapisano Ravnikar in ne Ravnihar, zato bodite previdni? Klerikalci bodo skušali ovreči vsako glasovnico, ki ne bo imela docela pravilno napisanega imena našega kandidata. Pregledujte pri sovolilcih, če imajo vsi prav izpolnjeno glasovnico!

Štajersko.

St. Lenard. Napredni Slovenci bodo volili Antona Ebnerja. Iz Brežic. Še pred kratkim časom se je napadalo našo Posojilnico v različnih nemških listih in napovedan ji je bil brezobziren bojkot; nad vse rado bi se bilo pač videlo, da bi ta naša narodna postojanka padla; v tem nizkotnem boju sta se najbolj odlikovala »Štajerci« in pa »Graški Tagblatt«, oziroma dopisun teh lažljivih cunaj, katerega si hočemo danes bolj natanko ogledati. Na te podle napade je zahtevala Posojilnica vladno revizijo, ki se je dne 24. majnika t. l. tudi izvršila; od vlade sta bila kot revizijska organa poslana gg. dr. Neudorfer in Riha in od celjske dedružne zveze g. Miloš Stibler. In kakšen je rezultat te od vlade izvršene revizije? Revizorji so se jako laskavo izrazili o natančnem knjigovodstvu, izvrstnem poslovanju Posojilnice ter da so vlogevnjej popolnoma varno naložene, sploh da se uraduje vestno, štedljivo in naravnost vzorno. Revizijsko poročilo se bo tudi uradoma objavilo in s tem se bodo enkrat za vselej zamašila zlobna usta brezvestnih obrekovalcev. Kdo pa je tisti, ki je našo Posojilnico tako blatil ter ji hotel vzeti ugled, češ, da denar ni varno naložen, da ga je treba vzdigniti in naložiti v nemško »sparkaso«? — To je dobro nam znani Nikolaus Freitag, ali pa s pravim slovenskim imenom Nikolaj Petek, tajnik tukajšnje nemške mestne hranilnice. Nikolaus, zapomni si enkrat za vselej, da ni varno hoditi na sonce, kdor ima toliko masla na glavi kakor ga imaš ti; da bodo pa tudi tvoji soimisljeniki imeli pravo mnenje o tebi, te spomnimo na sledeči slučaj: Dragi prijatelj, morda ti bo znano, kaj se je godilo z vložno knjižico neke nepoznane stranke iz Pišec, ki najbrž ni več na svetu in na katero knjižico je pred 22 leti bilo vložnih 400 K? Čeravno si bil na ženitvanjskem potovanju, pa si mogoče le zvedel, da je bilo tvojemu prijatelju občinskemu tajniku Schallouu vendar zelo težko, da je moral tvoj hčerko, ki tudi uraduje v hranilnici in katera te je takrat v uradu nadomestovala, na odredbo okrožnega sodiča aretirati. Povej nam, kdo je mogel biti oni, ki je že ob pol osmih zjutraj, torej veliko pred začetkom uradovanja v hranilnici, vzdignil na omenjeno knjižico celi znesek okoli 700 K z obrestmi vred in kako je mogla dotična neurnirana stranka dobiti v svojo posest stari formular knjižice in tisto potem izpolniti ter dvigniti denar. Seveda si potem na stroške hranilnice iskal dotično stranko po Pišecah in je seveda nisi mogel izslediti. Čudno se nam zdi, da nisi v lastni hiši zamogel poizvedeti ideu-

titete dotične stranke. Povedano bodi tudi, da vsakdo lahko izve, kdo ima v šparkasi kaj naloženega denarja in koliko; da se ta uradna tajnost izve, za to že sam skrbiš s tvojo rodbino vred. Misliš, da ti je radi tega, ker si takšen urgerman, vse dovoljeno. Pa vendar nisi bil vedno takšen, saj takrat ne, ko si služboval v Slavoniji in si iz ljubezni do Slovanov dal tvojemu sinu srbsko ime Milan. Ko pa so letos železniškega uradnika Milana Petka v Spitalu napadali nemški časopisi radi tega, ker je navedel slovenski občeveljni jezik, si takoj poslal popravek, češ, da dotični uradnik s teboj nima ničesar opraviti. Čudno! Gospodu dell Cottu kot protektorju tega Nikolaja svetujemo, da gleda temu možiceljno bolj na prste, da se ne pusti od njega slepo komandirati, Nikolaju Petku pa, da pusti slovenske denarne zavode pri miru, sicer mu lahko priskrbimo, da bo njegov odhod iz Brežic ravno tako nagel in brez slovesa kakor iz Ormoža.

Laški trg. Stara klepetava graška teta v Stempfergassi, je baže po »Slov. Narodu« posnela vest, da je v našem okraju oziroma tudi v Celju, kolera izbruhnila. Stvar je pa sledeča: Naš sodnik g. dr. Kratter je potoval nekaj časa po Italiji ter je tudi v Benetkah bival. Ko je nazaj dospel (en dan po smrti graškega poštnega uradnika Franzkyja, ki je v Benetkah okužen bil) — ga je naš zdravnik na migljaj okrajnega sodnika preiskal, vendar pa nobenih znakov kolere konstatiral. Umevno je, da je ljudstvo vkljub temu, iz dognano okuženega kraja dospelemu gospodu z nekako bojaznijo v dotiko prišlo. Povod, da se je stvar na veliki zvon obesila, je pa povzročil tukaj na letovišču bivajoči urednik Tagesposte. Zakaj ne bi širša javnost vedela, da je on v Franc-Josef-Bad. Vse dobro, da pa dobi naš komunalni zdravnik dr. Zangger ob tej priliki naslov Bezirksarzt, smo radovedni kaj k temu dr. Keppa poreče? Ker se že s to zadevo pečamo, moramo opomniti, da mesto distriktnega zdravnika po 9 mesecih še danes ni zasedeno in opravlja to delo od Laških purgerjev nastavljeni komunalni zdravnik dr. Zangger. Prosimo in pozivamo merodajne činitele, da se tukaj potrebnou ukrene, sedaj, ko je vendar enkrat okrajna bolnišnica blagajna v slovenskih rokah.

Iz Središča. Tretji roditeljski seštanek, ki se je vršil na naši šoli dne 28. majnika je bil zopet izvanredno dobro obiskan. Zanimivo predavanje g. dr. A. Schwaba iz Celja je privabil k sestanku okrog 150 staršev in drugih odraslih. Gospod doktor je govoril nad 1½ ure o vprašanju zastran prve pomoči pri neizgledah. Popularno predavanje si je razdelil govrnik na tri dele: 1. Poškodbe brez zunanjih sledov; 2. poškodbe z zunanjimi sledovi in 3. rane. Posebnega pomena je bilo izvajanje g. doktorja zaradi tega, ker se je dotaknil le takih slučajev, v katerih si laik lahko sam pomaga, ako ima le količjak zavestnosti, ter lahko olajša delo zdravniku, katerega je v posameznih slučajih poklicati. Tudi poglavje o pomenu domačih zdravil je poslušalce zanimalo. Gospod zdravnik je pojasnil vrednost najnavadnejših pri nas udomačenih zdravil, kakor kamelie, tavžentrože, baldrijana, borovnice, čokolade itd. Vobče pa se je g. dr. Schwab strinjal z zdravniškimi strokovnjaki, ki so mnenja, da se pomen domačih zdravil pretirava. S tem, da je ob koncu g. doktor ponovil na kratko vso snov, je povzročil, da poslušalci niso nesli seboj samo spomina na njegovo poučno predavanje, ampak tudi mnogo koristnih naukov, ki jim bodo ob raznih slučajih dobro služili. Hvala lepa g. dr. Schwabu za njegov trud in ljubeznivost. Uverjen naj bude, da je s svojim govorom zadato povzdignil pomen roditeljskih sestankov v Središču.

Iz Ormoža. Skušnjo za otroško vrtnarico je napravila v Ljubljani z izvrstnim uspehom gospodična Minka Gomzi, hčerke vrle narodne rodbine Gomzičeve iz Ormoža.

Graška Tagesposta poroča v svoji nedeljski številki, da je dr. Ploj »svojim ljudem« priporočal, naj v 10. volilnem okraju oddajo glasove za Malika. Ta trditve je seveda iz tre izvita in ne odgovarja resnici in se razumeti le iz ostrega boja med obema nemškima kandidatom Malikom in Rauterjem. Malik je namreč nedavno trdil, da je ptujski odvetnik Plachki, ki priporoča Rauterja, narodni izdajalec in sedaj se istega sredstva poslužuje proti Maliku, češ, da ga bodo volili tudi Slovenci, Rauterjevi pristaši. Kakor je videti, je tudi Nemcem v volilnem boju vsako sredstvo dobro. Resnica nasproti tej trditvi pa je, da je glasilo konservativcev »Sioga« v svoji sobotni številki priporočala svojim pristašem, naj oddajo glasove v omenjenem okraju za števnega kandidata dr. Milana Goriškega, odvetnika v Sv. Lenartu, ki ga priporočata tudi »Slov. Narod« in »Narodni List«.

Primorsko.

Tatvine. V petek so tatovi ukradli v Trstu na obrežju Sanita cel voz, poln portlandskega cementa. Voz so oddali firmi Leopolda Teinerja na obrežju Grumula št. 22. Policija pa je zasledovala tatove. Ko so vprašali redarji tatove, so ti rekli, da je voz in cement last gori imenovane firme, lastnik firme pa je to zanikal, na kar so bili spremljevalci voza Hieronim Longhi, Josip Kavčič in Anton Schiavon aretirani. — Zaradi neprestanih tatvin pri novozgradbi hotela na obrežju Sanita sa aretirali 27letno, tam zaposleno dninarico Ivano Brenner iz Beluna. Pri hišni preiskavi so našli več tatinskih orodij in okoli 100 množičnih kamnov, ki so jih rabili za zgradbo.

Smrt na ladji. Na „Saxoniji“, ki stoji, kakor znano, zaradi slučaja kolere pred pomorskim lazaretom pri Sv. Bartolomeju, je umrl v soboto ob 1. uri 15leten otrok, Marija Knežević, hčerka ogrskih izseljencev, za ošpicami.

Tatinska dekla. V soboto dopoldan so aretirali v Trstu 27letno deklo Smiko Babič zaradi neprestanih tatvin na svojih delodajalcih. Odpeljali so jo iz ulice Crosada št. 27 v zapor.

Izginil. 11letni Karel Vizzoli, stanujoč v Trstu na trgu sv. Jakoba št. 3 je zapustil v petek domačo hišo, da se gre kopat. Od onega časa je izginil. Uradi so vpeljali vse korake, da najdejo dečka.

Prepovedan povratek. V soboto ob 6. zjutraj so aretirali v ulici Bosso št. 1 37letnega konjskega trgovca Petra Signorella iz Kopra, ki je bil leta 1900 iz Trsta zaradi goljufije izgnan. Zasledujejo ga tudi zaradi goljufije, ki jo je izvršil v škodo nekega gostilničarja v višini 460 K..

Tajništvo narodno-napredne stranke uraduje

do državnozborskih volitev cel dan v Wolfvoji ulici 10/1

in daje vsa pojasnila za volitve. Obenem naznanjamo onim p. n. somišljenikom, ki so nam izročili v svrhu reklamacij kako pri logo, da jo dobe istotam nazaj.

„Glavna“ pred sodiščem.

(Izpred porotnega sodišča.)

(Nadaljevanje.)

Nato prečita državni pravdnik ta paragraf ter nadaljuje: Gospodje porotniki, te zadnje besede, ki sem vam jih prečital, so najbolj važne pri tolmačenju postav. Gospodje porotniki so vedno stvar na ta način obračali.

Predsednik: Ne gospodje porotniki, ampak g. zagovorniki.

Dr. Neuberger: Ja, ja, gospodje zagovorniki so stvar vedno na ta način obračali, kakor da bi bila jaz ali obtožba trdila, da sta dr. Hudnik in Rogl zgolj iz škodoželjnosti ali veselja kako škodo napraviti skušala kredit podaljšati. Tega tudi jaz ne pravim, ker potem bi ta ne spadala na zatožno klop, ampak na Studene. Jaz pravim samo, da je dr. Hudnik skušal kredit »Glavne« podaljšati radi tega, ker si je hotel varovati svoj ugled in da je vedel in moral vedeti, da vsled tega lahko nastane škoda združnikom.

On je vedel, da je v graščini Thal zabitega nad 1.800.000 kron in da odgovarja premoženje samo 1 milijonu, da je torej ta denar izgubljen. To je vedel že leta 1906. Ampak on ni samo tega storil, temveč je kredit tudi z zvijačo podaljšal. Leta 1906 je bila fiktivna izguba pri »Glavni« 146.000 kron, temu nasproti pa izkazuje bilanca 25.000 K dobička. Če to ni že skrajna zvijača, potem tudi ne vem, kaj da je. On je to storil z namenom, da ljudje smatrajo zavod za dober, da vlagajo denar in da je ta denar on za »Thal« porabil, in da je imel več denarja na razpolago. Vzdrževati pa je moral, ako se je hotel obdržati, tudi Megliča in Pavšlerja. Glede tega je dr. Oražen izpovedal, da se mu to zdi čisto naravno. Če bi Meglič padel, padla bi »Glavna« in z njo tudi on. In dalje Maks Lavrenčič je bil Meglič dolžan 30.000 K in je prišel l. 1908 na kraj propada.

Napovedati bi bil moral konkurz. Če bi ga ta, zvedelo bi se o slabem stanju Megliča in potem od »Glavne«. Zato je potem Meglič prevzel od Lavrenčiča. Iz tega je razvidno, da je s tem hotel prikriti objektivno stanje »Glavne«.

Nadalje se bavi državni pravdnik z obrestno mero in tudi v tem vidi zvijačo, ker pri »Thalu« Meglič in Pavšlerju vendar denar »Glavne« ni izredno dobro naložen. Pavšler in Meglič nista plačala niti vinarja obresti. Za graščino »Thal« je dr. Hudnik pobral iz »Glavne« skoro poldrug milijon kron, ne da bi upravni

svet kaj o tem vedel. Tudi zapisniki sej so bili šele pozneje napravljeni. Dr. Hudnik se zagovarja, da ni imel namena škodovati. Jaz mu to popolnoma priznam, ampak če bi bilo kaj dobička ostalo, bi ga bil vtaknil le on v žep, kar sta Lavrenčič in Maurer potrdila. S tem je oškodoval male vlagatelje in uradnike ter obrtnike, ki so si hoteli kaj prihraniti za stare dni. Gosp. porotniki, jaz mislim, da ste prepričani, da to ne gre, da to ni samo mal pregrešel, ampak hudodelstvo goljufije. Takih slučajev imamo malo. V Pragi so porotniki obsodili msg. Drozda in na Koroškem mg. Kaiserja. Tudi ta dva sta se zagovarjala, da sta imela najboljši namen. Vendar sta bila obsojena in mislim, da tudi vi ne boste za njimi zastali. Namen dr. Hudnika je bil, da se zdrži kolikor mogoče dolgo časa. Zato je začel spekulirati. Nikjer drugod ni posojilnice, da bi imeli samo trije ljudje pri njej več dolgov, kakor vsi drugi, in ravno tako tudi ne, da bi imeli trije nad polovico vseh deležev. Pa tudi ti deleži niso bili plačani, vse je bilo samo na papirju, denarja pa nikjer.

Koliko se bo dobilo nazaj, se danes natančno ne ve, eni pravijo več, drugi manj. Resume je, da se bo sukalo vsaj okrog poldrugega milijona. Zagovor dr. Hudnika je torej ničev. To je ravno tako, kakor če bi si solitator odvetnika iz odvetnikovega denarja nakupil brez njegove vednosti hišo in začel spekulirati. Zadošča namreč, da ve, kaj se lahko zgodi, ne pa, da bi imel izrečno kak namen. Hudnik je vedel, da je vse izgubljeno, in se je hotel vzdržati le na površju. To pa ni dovoljeno, da se vrši na tujo nevarnost in škodo, in brez njih dovoljenja. Zato sem prepričan, da boste osmo glavno vprašanje glede dr. Hudnika potrdili.

Državni pravdnik se nato peča z osebo Leona Rogla. On je bil nesrečen svetovalec dr. Hudniku, o sejal ni poročal in je vsled tega zakrivil isto, kakor dr. Hudnik. Seje je vedel vedno hitro odpraviti in so se potem od upravnega sveta kar po trije ali štirje zapisniki naenkrat podpisali. Sestavljal je tudi po naročilu dr. Hudnika dotične okrožnice na posojilnice.

Po § 89. zadr. zakona je tudi uradnik odgovoren za napačne bilance in kriv hudodelstva goljufije, ako vsled tega kaka škoda nastane. Zato pričakujem, da boste pritrdili deveto vprašanje. Nato se državni pravdnik podrobneje bavi z osebo revizorja Jošta ter na kratko resumira glede njega obtežilne momente, češ, da je natančno vedel, da »Glavna« slabo stoji, vsaj je svoj denar tam dvignil, vendar pa je posameznim zavodom radi provizije priporočal nalaganje pri »Glavni«.

Zato naj porotniki pritrdijo glede Jošta stavljeno jim vprašanje. Glede Knific je državni pravdnik mnenja, da je bil le poduradnik in da po njegovem naziranjju ni podpisoval dotičnih pism iz hudobnega namena, temveč k večjemu iz malomarnosti. Porotnikom more zato celo priporočati, naj glede Knific stavljeno vprašanje zanikajo, ako so se o njegovi nedolžnosti po svoji vesti prepričali. On bi že bil umaknil obtožbo glede Knific, toda hotel je, da mu dajo porotniki sami zadoščenje. Kar se tiče obtoženih upravnih svetnikov, se sklicuje državni pravdnik na izjavo dr. Lavša, vendar pa je naziranjja, da so se premalo brigali, ker so slepo zaupali na dr. Hudnika. Posebno priporoča Čada, kot sivolasega starčka, milosti porotnikom. Končno se peča državni pravdnik še podrobneje z zadevo radi onih 3000 kron, katere so se vpisale na Pavšlerjev konto kot provizija Joštu in skuša dokazati, da pomenja to v smislu našega zakona pomeverjenje.

Pri tej priliki kritizira tudi izpovedbo Pavšlerjevo, kateremu zagrozi preiskavo radi krivega pričevanja.

Svoj govor konča s pozivom na porotnike, naj sodijo po svoji najboljši zavesti, ker cela Avstrija gleda na njih razsodbo. Če oprostite glavne krivice, potem si bo pač vsak premislil, nalagati še denar v posojilnicah.

Po govoru državnega pravdnika sporoča predsednik, da je deželni glavar poslal z ozirom na izpoved Pavšlerja dopis, v katerem zanika, da bi bil Pavšlerju kdaj obljubil 1.600.000 kron za njegove vodne koncesije.

Zagovorniki prijavljajo reditega ničnost, predsednik pa kljub temu otvori po govoru državnega pravdnika dokazovanje, prečita dopis deželnega glavarja in hoče takoj nato dokazovanje zaključiti, vendar pa si dr. Hudnik pri tej priliki pridobi toliko časa, da odgovori na napad državnega pravdnika, češ, da je pisal iz zapora Pavšlerju. Pisma se vendar kontrolirajo, govoriti ali vplivati pa nanj ni mogel in mu sploh ni pisal drugega, kakor da se naj radi par pojasnil oglasi pri njegovem zastopniku.

Predsednik nato zopet zaključni dokazovanje in prekine razpravo po dvehurnem govoru državnega pravdnika ob 1. popoldne ter odredi, da se razprava nadaljuje ob pol 4. popoldne.

Zastopnik konkurznega sklada dr. Oblak

poudarja, da je že državni pravdnik rekel, da zahteva pravdnost, da se Knific oprost. Temu predlogu državnega pravdnika se pridruži tudi on, žalibog pa oprostilne razsodbe glede drugih obtožencev ne more priporočati. Stališče napram Knificu je lahko, ker je imel tudi on sam, kot zastopnik konkurznega sklada priliko se prepričati, kako malo pončev je bil Knific v vseh stvareh »Glavne«. — Iz stališča zasebnih zahtev je popolnoma vseeno ali obsodijo porotniki obtožence po § 197 ali po § 486, toda porotniki morajo soditi po svoji vesti. Dr. Hudnik sam je priznal, da je zakrivil pregrešek po § 486, s tem so njegovi zasebni zahtevki kriti. Pa tudi glede upravnih svetnikov zahteva obsodbo. Vsi so sicer časti vredni, možje pa tudi z obsodbo ne bodo izgubili ničesar na svoji časti. Pri Joštu leži na dlani, da je sprejel 19.200 kron in je Jošt glavni krivec vsej nesreči, med tem, ko je bil dr. Hudnik v sili in se je v teh zadregah obračal na Jošta.

Zagovornik dr. Hudnika dr. Novak

se v toplih besedah zavzema za svojega klienta. Ne da se tajiti, da vzbuja ta porotna obravnava velikansko senzacijo ne samo zaradi oseb, ki so obtožene, marveč pred vsem zaradi svoje narodno - gospodarske vsebine. Pred vašimi očmi se razvija kos zgodovine narodno - gospodarskega razvoja. Sedaj, ko se bližamo koncu razprave preveva nas vse iskrena želja, da bi na Krauskem ne imeli nikdar več zabeležiti tako žalostnega in tragičnega slučaja. Ko se je začel razvijati slovenski narod, se je hotel tudi gospodarsko osamosvojiti in v onih časih se je rodilo združništvo. Bila je povsod, tako tudi pri dr. Hudniku dobra misel in poštena volja. Marsikatera nesreča se je obravnavala že pred tem sodiščem, vselej pa se je izkazalo, da združniki niso bili goljufi. To je značilno pri vseh gospodarskih polomih v naši deželi, katerih je žalibog toliko, da teh polomov nikdar niso krivi hudodelci, marveč ljudje, katerim primanjkuje gospodarske izobrazbe in ki žive v naravnost neverjetnem optimizmu.

Za našo gospodarsko osamosvojitve je bilo treba pred vsem osamosvojitve na denarnem trgu; za kar so skrbeli posebno denarni zavodi posebej pa zadruge z neomejeno zavetjo, osnovane po pravnih iz leta 1873, ki so naravnost blagoslov za narodno gospodarstvo. Ravno obširna podlaga teh posojilnic je povod za velik kredit. Je pa s tem ravno tako, kakor z ognjem. Takrat, ko je bila pred 10 leti zasnovana »Glavna«, so bili vsi snavetelji prepričani, da srujejo nekaj obče koristnega. Takrat je bilo naše združništvo še na zelo nizki stopnji, in še danes se bori z otroškimi boleznimi. Naravnost blazna domišljija nekaterih ljudi, ki so mislili, da je gospodarstvo nekaj lahkega, je vzrok vseh naših gospodarskih polomov. Vendar pa so imeli vsi ti ljudje brez trgovskega znanja najboljšo misel, najboljšo vero, da utegne njih podjetje biti blagotvorno. Vsi oni pa, ki imajo kaj trgovske naobrazbe, vedo, da včasih je na videz majhna napaka pripelje vse podjetje do katastrofe. Eden izmed teh nesrečnih optimistov je tudi dr. Hudnik, ki mu grozi totalno uničenje njegove eksistence. V tem trenutku, lahko rečem, da mu je najmanj ravno tako žal za nesrečo združnikov, kakor za nesrečo, ki je zadelo njega samega. Državni pravdnik je utemeljeval svojo obtožnico, to je njegova dolžnost. — Ta njegova obtožnica pa je nekaj tako neverjetnega, kakor nisem nikdar pričakoval. Dolžnost državnega pravdnika je, da zbere ne samo vse obtežilne momente, marveč da poišče tudi ono, kar govori za obtožence. Tega pa on ni storil. Bil je pristranski ter je načrtno dr. Hudnika kot hudodelca. Vendar pa smo slišali od klasične priče, nadsvetnika Višnikarja, da brezvestnih manipulacij ni mogel zaslediti in priča Trstenjak nam je povedal, da je imel dr. Hudnik namen zavoženo gospodarstvo spraviti zopet na pravo pot ter da so bili vsi dr. Hudnikovi koraki namenjeni sanaciji posojilnice nikoli pa sebični. Manjka tedaj kardinalni pogoj za značaj goljufije. Slišali smo tudi od drugih prič, da je bila kriva vse nesreče samo prevelika zaupljivost dr. Hudnika, nobena priča pa ni vrgla niti najmanjšega kamna na dr. Hudnika. Priča Turk, — mislim, da smem sedaj že imenovati obtožence Turka pričo, je sicer rekel, da se je zanesel na poštenost dr. Hudnika, s tem pa mu ni hotel morda očitati nepoštenosti. Vse priče so morale dati dr. Hudniku le najboljše spravečevalo in na dr. Hudniku ni obvisela nobena grda

sence, nič, kar bi zahtevalo naše zaničevanje. Samo to so mu vsi očitali, da je bil dr. Hudnik preveč zaupljiv in da se je dal voditi od Lavrenčiča, ki ga je naravnost fasciniral.

Dr. Hudnik je tožen v prvi vrsti zaradi goljufije in to vprašanje je za njega najusodnejše. Sta to vprašanji VIII. in XII. in vsebujeta v sebi vse znake hudodelstva ter bi dr. Hudnika zadele, če bi bil obsojen zaradi tega hudodelstva, potem tudi vse posledice take obsodbe. Za vsako hudodelstvo pa je treba pred vsem hudodelskega naklepa, zločinskega namena. Brez dokaza o hudobnem namenu je vsaka obsodba justični umor. §§ 197. in 199. zahtevata v prvi vrsti hudobni namen, v drugi vrsti pa, da ima storilec namen koga oškodovati. To zahteva hudodelstvo, ki je označeno v VIII. vprašanju. Tega pa dr. Hudnik nikdar ni hotel. Ze od začetka je visela zalostna usoda nad »Glavno«. Takoj prva leta se je morala boriti s težavami, ki so nastale po nagli smrti Verseca. Dr. Hudnik je takrat z najboljšim namenom prevzel ta dolg in dr. Hudnik takrat ni bil insolventen, — za 32.000 K je bil pač vedno solventen. K temu prevzetju dr. Hudnika ni prav nobeden silil, storil je to le, da reši »Glavno« konkurza. Tako hudodelec ne dela.

Nesreča se je začela šele, ko je stopil dr. Hudnik v dotiko z Lavrenčičem in Domiceljem. O Lavrenčičem smo slišali, da se je ena priča izrazila, da je bil muzikant in ta Lavrenčič je dr. Hudniku zagodel nesrečo. Pripravil ga je do tega, da mu je dal kredita do 160.000 K in ker potem ni mogel tega dolga plačati, so začele za njega zadruge. 80.000 K za Verseca in Travna je bilo za dr. Hudnika že precejšnje breme. Sedaj še teh 160.000 K Lavrenčiča, — to je bil že katastrofalen znesek. Potem je prišel Lavrenčič s srečno ali nesrečno mislijo Thal, ki se je je dr. Hudnik oprijel. Dr. Hudnik je bil ves čas prepričan, da je denar v Thalu dobro naložen. Tu je zagrešil državni pravdnik zelo šepavo primero, da je jermal dr. Hudnik kakor tat iz »Glavne« denar, da bi ga vtaknil v Thal. Dr. Hudnik ni nikdar spekuliral, kajti za spekulacijo je predpogoj, da je mogoča ravno tolika izguba, kakor dobiček. Dr. Hudnik pa tu ni bil morda lahkomišeln, saj je celo priča Majerle izpovedal, da je bil samo les vreden 1.164.000 K in to je potrdil tudi Putrieh. O brezvestni spekulaciji tedaj ni govora. Zalostno je, da se kupčija ni obnesla, toda temu je krivo Lavrenčičevo gospodarstvo. V tem oziru pove ena beseda prav vse: — Lavrenčič je danes poslovodja svoje žene, med tem ko prej, predno ni prišel v Thal, ni imel nič premoženja. Toda tudi sedaj še ni dr. Hudnik obupal. Zamenjal je Thal za hiše na Dunaju. In takoj, ko se je dr. Hudnik otrešel Lavrenčiča je imel srečnejšo roko. Tu moremo še mnogo manjgovoritiokaki nesrečni spekulaciji. Obtožba pravi, da so hiše vredne 1.350.000 K, izvedenci pa pravijo, da 1.700.000 K, kar je potrdil tudi nadsvetnik Višnikar. In popolnoma pravilno je storil upravitelj konkurznega sklada, ko je zahteval za hiši 2.000.000 K. Dr. Hudnik tedaj pri tej kupčiji ni imel nesreče, on je imel zavest, da s to srečno kupčijo sanira »Glavno«.

Podobno je s Pavšlerjem, o katerem trdim, da je še danes negotovo, če posojilnica kaj izgubi, ker njegove vodne sile niso brez vsake vrednosti ter je celo Turk rekel, da so toliko vredne, kakor znaša Pavšlerjev dolg. To zavest je imel tudi dr. Hudnik in v tej zavesti je storil vse svoje korake.

Glede Megliča je dr. Hudnik pač delal v skrajnem optimizmu, toda Meglič sam je bil tudi tako prepričan, kakor je prepričal tudi dr. Hudnika, ki je verjel njegovim besedam ter pustil njegov dolg tako visoko narasti. Te zavesti pa dr. Hudnik ni imel nikdar, da bi utegnila »Glavna« svoj denar izgubiti. Če pa je dr. Hudnik imel zavest, da »Glavna« ni falitna, potem ni tu nobenega hudobnega naklepa, manjkalo mu je tedaj tudi vsake hudobne zavesti.

Tudi zaradi goljufije je dr. Hudnik po krivici obtožen, ravno tako tudi zaradi pomeverbe. Tudi za to je treba hudobnega naklepa, ki ga pa dr. Hudnik ni imel nikdar. Da dobi denar, ga je iskal pri posojilnicah in tudi obljuboval provizije, ki so nekaj popolnoma navadnega pri vseh trgovskih podjetjih, ker jih zahteva trgovski promet. Te provizije pa je izdajal dr. Hudnik tudi samo v korist »Glavne« in so to upravni stroški, ki jih mora vsak tak zavod sam trpeti. Tu pa moremo še mnogo manj govoriti o kakem hudobnem naklepu, ker je hotel samo korist »Glavne«.

Zaradi pregreške krivde po § 486. je stvar še bolj drugačna. Pregrešek sam nima kriminalnega značaja. Odveč pa je vprašanje VII. Naravno je namreč, da je moral priti dr. Hudnik tudi sam v konkurz, če je prišla v konkurz Glavna. Nimam

namena vam slikati dr. Hudnika kot popolnoma čistega, toda njegova nesreča je bila, da ni bil nikdar trgovsko izobražen. Same neizgode so bile za njega, da je Versec prežgodel umrl, da je prišel v stik z Lavrenčičem, Thal, Meglič, — vse same neizgode za njega in tako se je dr. Hudnik tudi zagovarjal sam. Nesreča je bila tudi, da položaja ni znal pravilno oceniti in da se je zanašal na poštenost, to je bila za njega največja nesreča. Toda z nesrečo se zagovarja vsak trgovec, ki pride v konkurz, toda tem je mogoče dokazati, da so potratno živeli ali pa okoristili druge osebe, česar pa dr. Hudniku ne moremo dokazati. — Varen je bil le dr. Hudnik sam in Lavrenčič je zakrivil vso nesrečo. Dr. Hudnik spada med ono vrsto ljudi, ki so v življenju tepeni. Če je storil kaj, kar ni bilo pravilno, se je v 4 mesečnem preiskovalnem zaporu za to že dosti pokoril. Toda dr. Hudnik ima tudi namen škodo po svoji moči popraviti in zato vas prosim: dajte mu priliko, da čim prej lahko škodo olajša in zmanjša. Ne sme vas voditi strast in maščevalnost, ne stigmatizirajte dr. Hudnika pred javnostjo kot hudodelca, kateri v svojem sreču ni bil nikdar. Z obsojdo zaradi goljufije bi pa tudi stvari sami skovali, ker bi bila potem sanacija »Glavne« otežkočena.

Predsednik prekine dr. Novaka, češ, da gre predaleč.

Vsakega je strah in groza, če stopi kot obtoženec v to dvorano, toda obtoženec ima tudi to prepričanje, da se deli tu pravica, in zato vas prosim le pravilne sodbe.

Zagovornik obtožence Rogla

dr. Ravnihar

se peča začetkom svojega govora z obtožnico samo, katere ostrina je dobila tekotom razprave marsikatero skrbino. Tako na slabih nogah stoji obtožba, da je državni pravdnik že proti celi vrsti obtožencev bil skoro primoran umakniti obtožbo. Obtožba je dognala, da se od vseh gospodov niti eden ni pri »Glavni« niti za vinar okoristil vsi pa morajo trpeti materialno in moralno škodo, oni pa, ki so imeli dobiček, so prosti. Klasična priča Višnikar ni mogel zapaziti, ko je prevzel likvidacijo, prav nobene goljufije. Državni pravdnik se je tudi zastoj trdil iztisniti glede poslovanja v Glavni iz ene priče besedo kaznivo. Ni se mu posrečilo. Glede Rogla pravi, da kot uradnik ni imel nobenih ingerenc na Glavno in je moral storiti le to, kar mu je naročil predsednik. Glede pomeverbe vsot po 200 K upravnima svetnikoma Zalazniku in Mačku pa je to skoro popolnoma izključeno in je pripisovati obdolžbo razgreti fantaziji. Rogl bi se bil pač na drug, manj očitven način lahko okoristil, ne pa pomeveril ravno upravnim svetnikom. To bi bilo naravnost blazno dejanje. Sploh pa je bila dolžnost oškodovanih, da to takoj pri prvi seji naznanijo, kar bi imelo za posledico takojšnjo odločitev uradnika. Tega pa Maček ni storil, glede Zalaznika pa je stvar pojasnena. — Glede drugega, kar predbaciva obtožnica Roglu, pa pripomni, da Rogl ni bil niti ravnatelj Glavne in da odgovornost zadene samo upravni svet, saj Rogl niti prokure ni imel. Glede Pavšlerja pa pravi, da je moral biti tudi dr. Hudnik dobrega mnenja, saj je Pavšler prepričal celo deželni odbor.

Zagovornik dr. Frlan

poda v svojem govoru najprej biografijo Jošta ter povdara njegove velike zasluge za slovensko združništvo. Nato se peča z razmerjem med Joštom in dr. Hudnikom ter poudarja, da je bilo to razmerje med ravnateljem Zveze in Glavno, ne pa med revizorjem in podrejeno posojilnico. Zato ne vidi v Joštovih dejanjih, ki jih je razprava dognala, nikake goljufije. Če je sprejemal provizije, je k večjemu to kaj nelepaga in nič drugega.

Jošt brez upravnega in nadzorstvenega sveta v Združni zvezi ni mogel ničesar storiti in tudi storil ni ter posebno ne, ker blagajne brez blagajniškega nadzorstva odpreti ni mogel. Glede njegovih revizij poudarja nato, da jih je pravilno izvršil in da ni mogel ničesar vedeti o kakem primanjkljaju. Revizije so bile izvršene ali januarja ali februarja meseca. Zato je imel l. 1906 le bilanco za l. 1904 pred seboj. Ta je bila gotovo pravilna, l. 1906 pa ono za leto 1906, ne pa za l. 1907, ker so bilance navadno gotove šele koncem aprila.

Torej on ni mogel vedeti pravega položaja. V Glavno pa se je vlagalo radi visoke obrestne mere.

Radi g. Pavšlerju v breme vpisanih in njemu izplačanih 3000 K pa sploh ne more biti govora, da je za knjižno manipulacijo ta vedel, zato tudi o nezvestobi govora biti ne more. Porotnikom priporoča končno zanikanje vprašanj glede Jošta.

Zagovornik dr. Sabotij

poudarja, da ima lahko stališče, ker je državni pravdnik sam priporočal

oprostitev Knifca. Pravzaprav bi moral državni pravnik po tem, kar je podala razprava, od obtožbe odstopiti. Ker tega ni storil, mora na kratko označiti one momente, ki so važni. G. Knific je bil nekak poduradnik, ki je opravljal iste posle kot gđna. Počivalnik. Te ni na zatožni klopi. Položaj Glavne mu ni bil znan. Najboljši dokaz temu, da je celo svoje najbližnje sorodnike l. 1910 pripravil do tega, da so pristopili kot zadržniki k Glavni, vsled česar bo sam največ trpel.

Zagovornik dr. Triller

tudi poudarja v svojem govoru, da njegova naloga danes ni težka. Ob enem se zahvaljuje državnemu pravniku za lojalnost, da je v svojem govoru že omenil, da njegovi klijenti niso krivi in je glede enega, namreč glede g. Čada predlagal sam zaničanje stavljenega jim vprašanja. Kar pa velja glede g. Čada, to mora veljati tudi za ostale upravne svetnike. Razprava je namreč dokazala, da se jim ne more očitati nikake kazenske in tudi moralne odgovornosti ne.

Čudno se mu zdi naziranje drja. Oblaka, ki je zakon tolmačil tako, da so oni momenti, ki pridejo v poštev pri osebi g. drja. Hudnika, tudi odločilni pri ostalih upravnih svetnikih. Zato misli, da je g. dr. Oblak čisto osamljen s tem naziranjem.

Zalibog je res, da je polom Glavne posojilnice zasekal globoko rano v naše gospodarstvo. Toda nikakor ni prav, da se išče leka za to rano v kruti obsodbi. Leka za to rano je v prvi vrsti treba iskati tam, kjer je umestno, ne pa v porotni dvorani. Gosp. državni pravnik je naglašal Feuerbachovo strašilo teorijo, ki pravi, da se le z najhujšo kaznijo zabrani, da se enaki slučaj ne ponove.

V slovenskem združništvu tudi brez krute obsodbe ne bo nobenega takega slučaja več, kakor je bil pri Glavni, ker je slovensko združništvo zdravo ter je današnji slučaj v njegovi zgodovini osamljen in bode ostal osamljen.

Zato pri presoji krivde kaki drugi oziri, kaka masčevalnost ne sme omračiti jasnega razuma gospodom porotnikom.

Reagirati moram samo na trditve g. državnega pravdnika, da so moji klijenti preveč zaupali načelniku in predsedniku upravnega sveta.

Predno govorim o meri tega zaupanja, moram konstatirati tolažilno dejstvo, da so moji klijenti zaupali dr. Hudniku kot odvetniku in poštenjaku, da niso zaupali tistemu lumpu, kakoršnega nam slika državni pravnik v svoji obtožnici.

Priznati moram — in naj se mi to oprost, da to povem tukaj javno, da je bilo postopanje dr. Hudnika vsekako naivno, lahkomiselno, formalno, nekorektno. Toda, ali ni že s tem dovolj kaznovan, da je radi tega njegovo meščansko, stanovsko, socialno stališče uničeno. To pomenja za njegovo lahkomiseljenost že itak dovolj hudo kazni.

Tako govoriti in slikati drja. Hudnika, kakor ga je slikal gospod državni pravnik, ne gre. To prepričanje, da je on postopal le z najboljšim namenom, to moje osebno prepričanje, mu zagotavljam tudi jaz sedaj v tej najtežavnejši uri njegovega življenja. To tolažilo mu lahko dam.

Danes se mu je od g. državnega pravdnika podtikalo, da njegove roke niso čiste. To podtikanje pa je neopravičeno. V njegov žep se ni stekel niti vinar tega denarja, on ga ni vporabljal za svoje veselje, za svoje strasti. Tega se mu ni dokazalo.

Ako je danes primerjal gospod državni pravnik drja. Hudnika z monsignorom na Češkem, je tudi to neopravičeno storil. Če je že to omenjal, naj bi navedel tudi zakaj je monsignor Droid porabil denar. Zato povem jaz: da je obsipal z njim svoje ljubice. Da se ga je primerjalo s tem, se je že delala drju. Hudniku krivica.

Temu možu so moji klijenti zaupali. Jaz pravim: Ako v združništvu ni zaupanja, potem je zidano na pesek. Ali je zaupanje že greh? Ali ni vsakdo prepričan o tem, da je neka mera zaupanja v načelnika in tudi v uradništvo naravno življenjski pogoj vsakega denarnega zavoda? Jaz sam sem funkcionar dveh največjih slovenskih denarnih zavodov in jaz pravim: ako se zahteva od vsakega funkcionarja takainteligenca, kakor jo danes zahteva tako nadzorstvo, potem bi moral stati noč in dan za uradništvom in ne zadošča samo, da je uradništvo točno, delavno, potem, gospoda moja, stojim tudi jaz z obema nogama v kriminalu.

Toda, gospoda moja, moji klijenti so bili previdni, so bili pozorni. Postali so pozorni na tisti kredit, ki ga je imela graščina Thal, zahtevali so revizijo knjig, lokalno komisijo na Thal. Ali niso storili sklepa, da se brez seje noben nadaljni kredit nad 100 K dovoliti ne sme. Ako se potem ti sklepi niso vpoštevali, ako se jim je to zamočalo, potem pač za to ne morejo biti odgovorni.

Kako so zaupali v dobri veri g. dr. Hudniku, uverjeni, da je pri savodu vse v redu, to spriduje najbolj sijajno, dejstvo, da so v zadnjem trenutku tik pred polomom prevzeli jamstvo za več kot 100.000 K in s tem samega sebe spravili na rob gospodarskega prepada.

Jaz mislim, da je vsaka nadaljnja beseda odveč. Gospodje porotniki! Če bi ti moške, ki so gospodarsko že itak ruinirani, poleg vsega tega, kar so že pretrpeli, morali pretrpeti še kazni, potem pravim, da tako krivične sodbe še ni bilo izrečene v tej porotni dvorani.

Gospodje porotniki! Z mirno vestjo in z mirnim srcem ne pričakujem nič več in nič manj, kakor, da bode te 12 glasovi zanimali vsa glede mojih klijentov stavljenega vprašanja.

Replika državnega pravdnika.

Državni pravnik se v svoji repliki bavi pred vsem z izvajanjem gg. dr. Novaka, dr. Ravniharja in Frlana ter utemeljuje obtožbo v smislu dopoldanskih izjav. V svojem govoru se peča tudi s pričevanjem gg. nadsvetnika Višnikarja in Trstenjaka ter se posebno ob zadnjega obregne.

Na izvajanja državnega pravdnika odgovarja kot prvi dr. Novak

Gospodje porotniki! Gosp. državni pravnik je precej nervozno repliciral. Za me je to dokaz, da so prav slabi dokazi, ki jih z vso vehemenco hoče uporabljati proti gosp. dr. Hudniku. Ravnotako malo umestno so za čisto jedro obtožbe razlogi, ki jih je državni pravnik pobral iz celega sveta. Ti razlogi niti tedaj niso dobri, če se jih hoče podpreti z dovtipi, četudi slabimi dovtipi.

Državni pravnik je omenjal dva slučaja, ki naj bi bila podobna temu. Glede enega je že gosp. dr. Triller ovrzel trditve državnega pravdnika glede monsignora Kaisera pa moram omeniti jaz, da je tudi tu razlika. Ta je namreč ponarejal hranilne knjižice in na ponarejene knjižice denar dvigal. Primerjati g. dr. Hudnika s takim ponarejalcem je skrajna krivica in dokaz, da so argumenti državnega pravdnika jako slabi.

Ravnotako neopravičeno je od državnega pravdnika, da je kot zadnji trumf, se skliceval na disciplinarne razsodbe, ki se pri razpravi niti podrobneje razpravljale niso.

Ali nekaj moram pred vsem reagirati: Gosp. državni pravnik pravi, kako morejo priče oddati glede poštenosti gosp. dr. Hudnika svoje mnenje. Faktum je, da so se taka vprašanja dopustila in da so govorile priče pod prisego. Jaz ga zato vprašam: Kako pa pride on do prepričanja, ki ga hoče imeti glede dr. Hudnika.

Ene osebe se moram dotakniti, ob katero se je gosp. državni pravnik tako po nepotrebnem obregnil. Bil je to gosp. nadsvetnik Višnikar, čigar blagoslovenost je splošno znana. Gosp. nadsvetnik je posloval kot likvidator »Glavne posojilnice«. Zavračati moram torej najodločnejše trditve državnega pravdnika, ker s tem dela krivico, da je gosp. nadsvetnik prišel v Ljubljano in tukaj hotel malo nastopiti ter da je vsled tega prevzel posel likvidatorja. Poudarjam, da se mu s tem dela krivica, ter to najodločnejše zavračam. V to sem tem bolj upravičen, ker nikakor ne morem pripuščati, da bi se blagega moža, ki je hotel s svojim delom samo pomagati nesrečnim, v javnosti desavouiralo, tudi tedaj ne, če bi govoril v prilog dr. Hudnika.

Taki argumenti ne morejo biti podlaga obtožbe.

Kakor nit se vleče pri vseh naših zagovorih, da je potreben za vsako hudodelstvo hudoben namen in če ni hudobnega namena, potem je obtožba brez podlage.

Kdo pa pravi, da je bilo v resnici tako, kakor trdi državni pravnik. Kje pa je to že dokazano. Gospodje porotniki, od sedaj o tem še niste sklepali. Še-le potem, kadar bode skleпали o tem, se more to smatrati za dokazano.

Jaz pravim: Dr. Hudnik je bil ves čas prepričan, da je »Glavno« mogoče rešiti. Vsa njegova dejanja pričajo o tem, da je živel v tej zavesti, zalibog le, da se njegove nade niso izkazale kot objektivne. Državni pravnik ni dokazal hudobnega namena. Verujte, gosp. porotniki, tem pričam, ki pravijo, da je dr. Hudnik zagovor resničen, da ni imel nikakega hudobnega namena. Zanimajte torej 8. in 12. vprašanje.

Govornik se nato peča še z zadevo radi 3000 K, vknjiženih Pavšlerju v breme, obširneje dokazuje, da to ne vsebuje nikakega kaznivega dejanja in prosi porotnike, naj tudi na to mereče vprašanje zanikajo.

Nato govori še

dr. Ravnihar, ki pravi v začetku svojega govora, da bo le kratko odgovarjal na nekate-

ra izvajanja državnega pravdnika. Svoj govor nadaljuje:

Če sem prej dejal, da je sestava obtožnice ušla temperamentu državnega pravdnika, pravim sedaj, da mu je ta temperament tudi danes ušel in če bi ga abstrahirali od obtožbe, tedaj bi na celi obtožbi presneto malo ostalo.

Gospodje porotniki! Gosp. državni pravnik operira s tem, češ, da je vse dokazano. V isti sapi pa pravi: Če bi to vedel, da se stvar tako zasuje, potem ima mogoče prav. Da, da, ako bi tistega »če« ne bilo. In končno pravi: Če vam pa pravim, da je dokazan hudobni namen. Če je njegova osebnost merodajna, gospodje porotniki, potem so vsi drugi dokazi odveč, potem je bilo odveč, da smo toliko prič zaslišali.

Nato polemizira z državnim pravnikom radi pravnega naziranja in potem nadaljuje:

Gospod državni pravnik se je spravil nad vse dokaze in nad vse priče, ki niso govorile v njegov prilog. Te priče so govorile pod prisego. Toda državnemu pravniku ni to dovolj. On je v svojem govoru omenjal stvari, o katerih pri razpravi ni bilo govora in katerih ne bi smel omenjati.

Da se je spravil nad gosp. Trstenjaka še - le sedaj, je nepravilno. G. Trstenjaka je imel pred seboj in takrat bi bil lahko zahteval, da se prečita njegova izpoved.

Ker se poslužuje takih sredstev, je že to dovolj jasen dokaz, da je cela njegova obtožba na jako lončenih tleh.

Po kratkem govoru

dr. Frlana,

ki odgovarja državnemu pravniku na njegova izvajanja glede obtožene Jošta, govori še

dr. Hudnik

sam. Ker ta govor spriduje precej tragiko njegove nesreče, ga objavljamo natančneje. Izmučeno je pričel:

»Tako sem danes dospel po svojem križevem potu na Golgato. Ampak moj križev pot ima to razliko od prvega, da je slednji trajal le nad 2 uri, medtem ko moj trpi že toliko let. In, gospodje porotniki, ker je že ta razlika, upam tudi, da bo pri meni konec nekoliko drugačen kot nekdanj, ko se je končal s smrtjo. Če gospodje porotniki potrdite 8. in 12. glavno vprašanje, je to moja fizična in ne samo moralna smrt.

Gospodje porotniki! Dvomi se nad mojo dobro vero. Jaz sem dokazal, s kakšnimi trpkimi dejstvi sem prišel v »Glavno« in to ponavljam. S poverjenjem 32.000 K sem prišel v »Glavno« v svet. Če sem potem z Veršečev smrtjo prevzel to dedščino, sem videl »Glavno posojilnico« najprej tako, kakor sem navajal v svojem zagovoru. Preveliko zaupanje in prevelika lahkovernost sta bile vzrok, da sem bil goljufan, ker, gospodje porotniki, ogoljufan sem bil jaz.

Da sem bil popolnoma prepričan, da se da »Glavno« rešiti, ponavljam sledeče:

Tu ponavljam svoj prvotni zagovor, katerega tako nadaljuje:

Gospodje porotniki! Jaz pravim in ponavljam, da so ostale moje roke popolnoma čiste. G. državni pravnik je temu tudi ves čas molče pritril.

G. državni pravnik se je skliceval tudi na neke disciplinarne spise. Opozarjam, da se ti nanašajo na dobo 13—15 let nazaj. Zgodilo se je to v pisarni, kjer se večkrat kaj pripeti. Nastale so praske med menoj in drugim mojim kolegom in tako je prišlo do tistega razsodila, ki vsebuje pravzaprav malenkosti, ki jih je zakrivilo uradništvo. Iz tega se pač ne more sklepati, da imam jaz nečiste roke.

Državni pravnik pravi tudi, kak namen sem imel, da sem zavlačeval konkurz in trdi: »Njegova čast je bila angažirana.« Gospodje porotniki! Mislim, da ta razlog ne more držati. Kako si on misli, da bi jaz tukaj riskiral doktorat, advokatur, moralno smrt svoje družine. To se gotovo ne more misliti od mene. Mislim, da je pri tem položaju, gospodje porotniki, pravilno, ako se postavite na stališče upravnika konkurzne mase gosp. dr. Oblaka, ki je rekel: Sodite po pravici, sodite po vašem srečju!

Gospodje porotniki! Tukaj zahteva pravica v onih slučajih, ako ne verujete in pritrdite mojemu zagovoru, da so me samo nesreče privedle do tega, da je nastal konkurz »Glavne«, da pritrdite prvemu glavnemu vprašanju in 7., ki se tiče mojega osebnega konkurza. Ampak, da bi jaz kaj goljufal, da bi jaz kaj poveril, do tega pa ne morem priti.

Naj se tolmači zakon še tako, kdo je goljuf, kdo poverjevalec, ostati more le, kdor išče pri tem lastno korist. O tem ne more biti dvoma in če se uvažujejo te okoliščnosti, ki služijo v sodbo VIII. vprašanja,

tedaj morate reči, da manjka glavne, da manjka hudobnega naklepa.

Isto velja tudi glede XII. vprašanja. Gotovo ste na jasnem, da je tistih 3000 K na konto Pavšler bilo danih le njemu in »Glavni« na korist.

Kakor rečeno, gospodje porotniki, pričakujem od vas, da sodite po pravici in po srečju. Toliko je gotovo, da sem za prihodnost že itak grozovito kaznovan. Kaj mislite, da ne bom nosil vse svoje življenje pekla v svojem srečju, ker končno sem vendarle jaz tisti, ki je, četudi nehoti in nevede zakrivil to nesrečo.

S tem končam in vas prosim, da zanikajte VIII. in XII. glavno vprašanje, katerih pritrditev bi pomenila — kakor rečeno — gotovo mojo smrt in tega nisem zaslužil.

Predsednik preide nato s stavkom: »Razprava je sklenjena«, na resume,

v katerem poda porotnikom pravni pouk.

Nato so se porotniki posvetovali celo uro.

Porotniki

so na I. glavno vprašanje odgovorili soglasno da, na II. glavno vprašanje soglasno ne, na III., IV., V. in VI. ne soglasno, na VII. soglasno da, na VIII. da in sicer z 8 glasovi da in s 4 glasovi ne, na IX. ne in sicer s 7 glasovi ne in 5 glasovi da, na X. soglasno ne, na XI. da in sicer z 9 glasovi da in 3 glasovi ne, XII., XIII., XIV. in XV. vprašanje so porotniki zanikali. XVI. eventualno vprašanje je odpadlo.

Državni pravnik

predlaga nato za dr. Hudnika uporabo zakona in sicer § 486. zaradi krivde in § 197. 199. zaradi hudodelstva, za Jošta pa uporabo § 5., 197 in 199 f. Drugi obtoženci naj se oproste. Vendar pa priporoča obtožence skrajni milosti sodnega dvora.

Upravitelj konkurznega sklada

dr. Oblak

se pridruži predlogu državnega pravdnika.

Dr. Novak

prosi sodni dvor skrajne milosti za svojega klienta ter priporoča, da upošteva sodni dvor vse olajševalne momente, odkritosrčno priznanje njegovega klienta, dolgi preiskovalni zapor in nekaznovanost zaradi hudodelstva ter okoliščnosti, da mora skrbeti njegov klient za svojo rodbino. Tudi

dr. Frlan

prosi milosti za Jošta, ki je bil že 107 dni v preiskovalnem zaporu in mora skrbeti za ženo in 4 otroke.

Po kratkem posvetovanju razglasi predsednik

obsodbo,

glasom katere se obsodi dr. Hudnik kot načelnik Glavne posojilnice, da je zakrivil krivdo posojilnice in tudi osebno prišel v konkurz ter da je kot načelnik Glavne, dasi ravno mu je bila preza-dolženost Glavne znana, z zvijačami skušal kredit podaljšati ter tako 2000 kron presegajočo škodo provzročil, zaradi pregreška po § 486. in zaradi hudodelstva po § 197. in 199. f z uporabo § 203. na 3 leta ječe, postrežene s temnico vsake 4 tedne.

Jošta pa obsodi sodni dvor zaradi tega, ker je od leta 1906 naprej, ko mu je bila prezadolženost Glavne znana z zvijačami njen up podaljšati skušal ter k temu priliko dajal po § 5., 197. in 199 f z uporabo § 202. na 2 leti samotnega zapora s 24 urnim postom vsakega četrta leta. Drugi obtoženci so bili oproščeni.

Pri Hudniku je sodni dvor upošteval kot olajševalno njegovo priznanje pri Joštu ni bilo nič olajševalnega. Ker pa imata oba skrbeti za rodbino, se je znižala pri Hudniku kazen na 3 leta, pri Joštu pa na 2 leti.

* * *

Slavno uredništvo »Slovenskega Naroda«
v Ljubljani.

V številki 131 z dne 8. junija 1911 ste objavili pod »Glavna« pred sodiščem v odstavku Benjamina Kuneja med drugimi tudi sledeče:

»Vsled nadaljnjega prerokanja med pričo, obtoženim Joštom, zagovornikom dr. Frlanom in državnim pravnikom se ugotovi, da priča provizije, ki jih je dobival Jošt kot ravnatelj »Zadružne Zveze« ne smatra niti za kaznive, niti za nečaste, vendar pa da bi jih on ne sprejemal.«

Mene je gosp. dr. Frlan vprašal: »Smatrate Vi to, da je dobil gosp. Jošt za svojo uslugo, ki jo je naredil »Glavni posojilnici« s tem, da je hitro pomagal do denarja, nekaj nagrade kot kaznivo in nečasto?»

Odgovoril sem jaz: Če je kaznivo, to ne bom jaz sodil, če je častno, ali nečasto nagrade jemati, ne vem, vem pa, da to ni prav in lepo in jaz jih ne bi jemal. Meni je veliko na tem ležalo, da se beseda provizija in nagrada loči, ker bi se drugače smatralo, da odobravam grdo početje Joštovo, ki je na nesramen način jemal provizije za posojen denar. Nagrada, in še celo, če se me vpraša »nekaj na-

grade« ni tako huda stvar, kakor provizija, ki je dobičkazelnost, naj si bo ta stvar potem dobra, ali ne.

Jaz smatram gosp. Jošta za največjega krivca pri tej stvari, ker je on priliko dal, da je nastal tako veliki deficit. Ko bi on, ki je vedel za slabo stanje »Glavne«, ob pravem času ustavil kredit, bi ne bilo prišlo do takega poloma.

Z odličnim spoštovanjem

Benjamin Kunej.

Narodno-napredni volilci!

Velike važnosti je, da se zglase naši somišljeniki že v prvih urah na voliščih.

Pozivljamo vas torej, da pride vsak, komur je le mogoče, že ob osmi uri na volišče in odda svoj glas.

Dnevne vesti.

+ Politično in gospodarsko društvo za šentpeterski okraj je imelo v soboto zvečer javen shod pri Zupančiču na Ahacijevi cesti. Društveni predsednik g. Bončar otvoril shod, pozdravi navzoče, zlasti dež. odbor-nika g. dr. Tavčarja, opraviči odsotnost g. dr. Ravniharja ter izjavi veselje na tako obilni udeležbi kljub skrajno neugodnemu vremenu. Nato da besedo g. dr. Tavčarju, ki izjavi, da je naprošen nadomestovati g. dr. Ravniharja, ker je le-ta zavezan biti pri porotni obravnavi do konca in je vsled tega zadržan. Nato je nekako sledeče izvaljal: Ne bom se preveč pečal z osebo našega kandidata. Njegov program je program narodno-napredne stranke. Dr. Ravnihar je mlad, njegove moči so še neizčrpane. In pametno je, da pošljemo na Dunaj mlade moči. Potrebnovali ga bomo zelo, potrebovali ga bomo tem bolj, ker moramo imeti moža, ki bo strogo kontroliral vse korake naših klerikalcev, ki bo pazil, da prepreči vse njih zahrbtnje spletke in nakane ter jim pravočasno stopil na kurja očesa. Zato je potrebno, da je izvoljen dr. Ravnihar in ne dr. Pogoreto. (Pri-trjevanje.) — Danes je izšel v »Slo-vencu« pastirski list, podpisan in podkrižan od škofa. V njem napada škof liberalce na najostudnejši način in ne-sramno hujša proti naprednjakom. Naj pribijem samo to, da če bi vera vplivala na vse ljudi tako kakor na škofa, bi morali obupati; kajti vsak drugi bi zapadel kazenskemu zakonu, a škofu se ne bo ničesar zgodilo. Škof ščuje ljudstvo, češ, če zmagaog libe-ralci, bi podrli vse cerkve, zatajili bi vero in Izveličarja. Njegovo mnenje je, da kdor voli dr. Ravniharja, ta za-taji Izveličarja. Škof sam bo šel na volišče in bo oddal glasovnico za Gregorčiča. Ljubljana je olikano mesto in zaradi tega, ker pride v terek škof volit Gregorčiča, moramo vsi zavedni volilci voliti dr. Ravniharja. (Ploskanje.) — Živimo v konstitucionalni državi, kjer je državni zbor imeniten faktor. Poklican je za to, da pazi na vsak krajcar, ki izvirja iz žepov davkopla-čevalcev. Kontrolirati mora vse one izdatke, ki obremenjujejo davkoplače-valce. To so v prvi vrsti vojni izdatki. Svo za to, da se oboroži država, toda le svojim financam primerno. Angleška se lahko oborožuje, ker je bogata, a pri nas davkoplačevalci nimajo denarja. Toda Sustersič se za to ne briga in glasuje v državnem zboru za stomilijonske izdatke. Tu je treba kontrole. S svinčeni vojniki se država ne more braniti. — Gregorčič je skušal napraviti razdor in vzbuditi nezaupanje med na-prednimi volilci. Hvalil je dr. Ravni-harja, češ, izbrali so si dobrega kan-didata, ki smo ga tudi mi podpirali. Hinavci, podpirali so ga, ker so ga hoteli pridobiti za se. Toda dr. Ravni-har je bil vedno, in je, mož na mestu, odločen naprednjak. Ne poznamo ča-sov, da bi klerikalci kaj dali napred-njakom, dobili smo od njih le kako napol gnjilo katoliško figo. (Veselo-st.) Političen in gospodarski bojkot, to je, kar imamo od klerikalcev. — Kar se osebe dr. Ravniharja tiče, naglašam, da je napreden mož, kremenit značaj; ga ni moža v naših vrstah, ki bi mu ne zaupal; zaradi tega vam ga pripo-ročam. »Burno odobravanje je sledilo stvarnim izvajanjem govornika. Nato apelira g. Bončar na zborovalce naj upoštevajo besede g. dr. Tavčarja, re-koč: »Pojdimo v boj za našega kan-didata, agitirajmo od moža do moža, priporočajmo ga povsod in v terek nam je zmaga zagotovljena. Nato se oglašajo k besedi g. V. Rohman, ki predlaga, da se bivšemu državnemu poslancu g. I. Hribarju pošlje pismena zahvala za njegove zasluge in požit-vovalnost. (Se sprejme enoglasno.) G. Podkrajšek predlaga na to sledečo re-solucijo: Volilci šentpeterskega in kolo-dvorskega okraja, zbrani na javnem volilnem shodu narodno - napredni stranke pri Zupančiču na Ahacijevi cesti dne 10. t. m. najodločneje pro-estirajo proti sklepu S. L. S., ki je pro-glasila političen bojkot napram pri-

štašem narodno-napredne stranke, kateri bojko pa je v bistvu le gospodarski in s katerim hoče S. L. S. gospodarsko uničiti vse one, ki ne prisegajo na prapor S. L. S. Zborovalci pozivljajo državno pravdnost, da zakonitim potom prepreči, to vsake politične stranke nevedno postopanje. Resolucija je bila soglasno sprejeta, nakar je predsednik, g. Bončar, zaključil shod.

+ Državnozbornski kandidati narodno - napredne stranke so promptno odgovorili na škofov pastirski list. Danes so vložili obtožbo radi žaljenja časti proti škofu Antonu Jegliču. Naj sedaj sodišča razsodijo, ali je ljubljanskemu knezoškofu dovoljeno, da krade čast poštenim možem!

+ Razgnani shod dr. Šusteršiča v Zg. Šiški. Veliki plakati so nanašali, da bo v Zg. Šiški pri Zajcu javen shod, na katerem bo govoril dr. Šusteršič. Javnega shoda se lahko vsakdo udeleži in na javnem shodu volijo zborovalci predsednika. Ker je bil napovedan jav. shod, se je zbralo pri Zajcu več kot 600 ljudi. Naravno je, da je bila ogromna večina naprednega in socijalnodemokratskega mišljenja, saj imajo klerikalci v Šiški le jako malo pristašev. Ob 4. popoldne se je pripeljal dr. Šusteršič. Ljudje so mu napravili spalin in ga prijazno pozdravljali: »Dobro dan, gospod Zlindra,« »Dobro dan doktor Zlindra,« in obenem so pisali na piščalke in zvijački kar se je dalo. Potisnili so dr. Šusteršiča v vozo. Šusteršič je bil bled kakor smrt in je ves trepetal, a zgodilo se mu ni nič. Klerikalci so naenkrat začeli zahtevati, da se morajo zbrani volilci raziti, češ, da ne bo javnega shoda, marveč da se bo vršil shod po § 2. Ker je Šusteršič videl, da med zborovalci nima nič zaslombe, da je ogromna večina proti njemu, je pa hotel ljudi razpediti in je hrulil župana in orožnike, da morajo ljudi razgnati. Seveda niso mogli župan in orožniki ničesar storiti. Shod je bil sklican, javen shod, in ljudje so imeli pravico, se shoda udeležiti. Ker so postali nekateri klerikalci nesramni, so dobili par zausnic in slišali, kar jim gre. Razburjenje pa je naraslo vsled nesramnosti klerikalcev. Saj pa je tudi vrhunec nesramnosti, kar so si dovolili klerikalci: najprej skličejo javen shod, potem pa, ko vidijo, da so jim nasprotniki prostor zasedli, ko vidijo, da jih čaka nezaupnica in poraz, pa hočejo volilce z bajoneti razpediti. Nevolja je bila velika. Udeležniki so zvižgali in pisali in povedali dr. Šusteršiču take, da se jih bo spominjal še na smrtni postelji. Končno so spravili dr. Šusteršiča in pešice njegovih pristašev v neko kamro in jih notri zaprli, med tem so nekateri klerikalci dirjali v Ljubljano po pomoč. Ko je bila ura pol 6., je mnogo naprednjakov odšlo na Trato, kjer je bil pri Zibertu velik shod. Šusteršič je s svojimi pristaši v zaprti kamri čakal, da se ljudje razidejo. Ob 6. je prišlo orožništvo iz Ljubljane. Čemu, tega bi baron Schwarz pač ne mogel povedati. Brez vsakega povišja so se orožniki pod vodstvom znanega Finka z bajoneti zapodili med občinstvo in je razgnali. Ker so nekateri začeli zaradi tega klicati »pufja, so orožniki zgrabili tri najbolj nedolžne, ki so jim bili ravno pri rokah, jih uklenili in jih odpeljali v zapor v Ljubljano. Ostali so se razšli in potem je je odkuril tudi dr. Šusteršič. »Slovenec« posebna izdaja zabavlja seveda na ves svet. Najbolj na župana Zakotnika, ki je postopal pravilno, kakor mora postopati pošten župan, in na orožniškega stražmojstra Kopeckega. Vsi udeležniki vedo, da je Kopecky postopal silno brezobzirno, da huje že ni mogoče. Ljudje so govorili: Kopecky si bo danes medaljo zaslužil. Vsakemu je zagrozil z aretacijo, kdor je prišel blizu. Zagrozil je pa z aretacijo tudi dr. Šusteršiču, ko ga je ta nahirulil. Zaradi tega se je dr. Šusteršič strahovito razljutil in obetal, da bo pri domobranskem ministru izposloval, da bo Kopecky kaznovan. V svoji jezi je potem z najgršimi besedami psoval vse orožništvo. Hrulil je tudi župana Zakotnika in mu obetal, da bo v treh dneh politično mrtev in da bo obč. odbor razpuščen. Škoda, da župan nesramnega Šusteršiča ni dal zapreti. V cajgkamri je Šusteršič zboroval s tridesetimi ljudmi, ki so prišli za njim iz Ljubljane. Še tisti ljudje, ki so se bili pripeljali na shod iz drugih krajev, so Šusteršiču hrbet pokazali in so nastopili proti njemu. Pravzaprav mu je ostala zvesta samo njegova telesna straža: Orehek, Camernik, Mozer in zlatar Debevec. Kakor tepen cucek iz cerkve, tako je dr. Šusteršič popihal iz Šiške. Kakor se je razvedelo, se je dr. Šusteršič dolgo časa branil, iti v Šiško. Orehku je rekel: Vi ste prevzeli veliko nalogo, pa ne vem, če jo boste zmagali. Orehek pa mu je toliko povedal o svojem vplivu, da je končno vendar šel in potem doživel tako strahovit poraz.

+ Shod v Šiški in »Slovenec«. Včerajšnji dogodki v Šiški so pokazali, kako prebivalstvo ljubljanske okolice sovraži in zaničuje sleparske klerikalce in dr. Šusteršiča. Včerajšnji dogodki v Šiški so strahovito udarec za klerikalno stranko. Klerikalci so iz strahu, kako bo ta grozni poraz vplival na volilce ljubljanske okolice, napravili posebno izdajo »Slovenca«, v kateri tako cigansko lažejo, da smrdi do neba. Šiška je ponosna, da je moral »Slovenec« zaradi nje napraviti posebno izdajo, kajti ta posebna izdaja je najboljši dokaz, kako strahovito jo je potril poraz v Šiški. Šiščanje vabijo dr. Šusteršiča, naj le zopet pride in sicer enkrat v Spodnjo Šiško, seveda ga mora vzeti v varstvo vsaj 300 orožnikov! »Slovenec« posebna izdaja je pa prvi spomenik klerikalne lažnjivosti. Kolikor besed, toliko laži.

+ Schwarz — Chorinsky — Fink, ta čestita trojica, ki vlada deželo Kranjsko ne zamudi nobene priložnosti, da pokaže svojo veliko objektivnost in nepristranost. Za včeraj je bila napovedana klerikalna demonstracija v Ljubljani: obhod Čukov in naših žensk. Vlada je pač prepovedala Sokolom korporativni odhod na izlet, čukarsko demonstracijo pa je dovolila. To je tista idealna nepristranost, s katero nas osrečuje vrla trojica Schwarz — Chorinsky — Fink. Na srečo je bilo včeraj slabo vreme in vsled molka naprednega časopisja niso bili ljudje obveščeni o klerikalni demonstraciji. Tako se je klerikalni obhod izvršil nemoten. Pod varstvom cele kompanije orožnikov je korakalo kakih 61 čukov in nad sto žensk in otrok iz ljudskega doma v šentpeterske cerkev in potem v Rokodelski dom. Ljudje so jih popolnoma ignorirali; še noben pes jih ni povohal.

+ St. Vid nad Ljubljano. Včeraj ob 6. popoldne sklicel je kandidat g. Josip Tribuč volilni shod pri Zibertu na Trati in ob 7. pri Fr. Cirmanu v St. Vidu. Oba shoda sta se impozantno vršila, navzočih volilcev je bilo nad 400, večina domačinov. Klerikalci so se poskrili in tudi Zabetra ni bilo na shod, dasi je obljubil da pride. Ko se je pred kaplanijo prikazal g. kaplan Toncec, mu je nekaj navzočih zvižgalo, misle, da je župnik Zabet, ko se jim je pojasnilo, je bil mir. Drugih demonstracij ni bilo. Shoda sta se vršila brez orožniške straže, proti temu, da je moral dr. Šusteršič v Šiški braniti 26 orožnikov.

+ Volilni shod v Kamniku je bil izvrstno obiskan. Govorila sta župan dr. Kraut in dr. Ivan Tavčar. Zadnji je bičal pred vsem takozvani klerikalni bojko, s katerim slepari dr. Šusteršič po deželi. Na shodu katerega se je udeležilo obilo kmetov, je vladalo splošno navdušenje.

+ Dr. Šusteršič zopet ponuja tisoč kron. Vsegamogočni gospod dr. Ivan Šusteršič so silno jezni. Po ljubljanski okolici se je namreč razširila vest, kako dobro se spozna ta bivši zastopnik ljubljanskih okoliških kmetovalcev v kmetijstvu. Neki deputaciji kmetovalcev je namreč nasvetoval, naj sejejo ječme. Zda pa kar naenkrat proglašajo, da so si to izmislili liberalni agitatorji in ponuja tisoč kron tistemu, ki mu to dokaže. Kadar se dr. Šusteršič drugače ne more izogniti blamaži, pa ponuja tisoč kron, katerih seveda nikdar ne plača. Pred leti je tudi ponudil tisoč kron, če se mu dokaže, da je z žlindro goljufal. Ko je pa kamniško sodišče govorilo in razsodilo, da ima dr. Šusteršič od žlindre umazane roke, je dr. Šusteršič stisnil rep med noge in še do danes ni plačal obljubljenih tisoč kron. Ravnotako je v tem slučaju. Tisoč kron ponuja, ker upa s tem nekoliko popraviti ono blamažo, ki jo je doživel med kmetovalci ljubljanske okolice. Toda tudi to mu ne bo pomagalo. Cela ljubljanska okolica se danes smeje dr. Šusteršiču in njegovim ječmam.

+ Kandidat Jaklič. Dobrepolskem koritarju se morajo vendar hlačice tresti, ker mu je prihitel na pomoč On sam, dr. Šusteršič. Jakliču je mnogo let, odkar je zapustil zaduhle šolske sobe ter se podal na zanj bolj dobičkanosno politično polje, bujno šla v klasje pšenica na rodovitnem dobrepolskem polju. Toda energični Pucelj je dokazal, da Jaklič tudi v svoji trdnjavi ni tako varen in da se da ta trdnjava razbiti. Ko je dr. Šusteršič v Ribnici trdil, da je Jaklič čisto zlato in da smejo volilci ponosno biti, da imajo takega moža za poslanca se je marsikdo namuznil rekoč: Postavljati se pa pač ne moremo z njim. Naši krošnjari na Dunaju se ne morejo pobahati: vidite, to je naš poslanec! Opravičljivi bi lahko službo koštanjarja pred zbornico. Dr. Š. je pregreval tudi staro bajko, da je bil Jaklič pod Heinom preganjan, ko je vendar znano, da mu je šola vedno smrdela in da se ni z nobenim drugim učiteljem v deželi tako milo postopalo kakor z njim. Za svojo malomarnost in upornost je postal nadučitelj, ne da bi mu trebalo pou-

čvati. Dežela plačuje v Dobrepolskih dva nadučitelja. »Ljudski prijatelj« je bil pač vedno sam sebi najboljši prijatelj, verem učenec svojega poveljnika, pravi pravcati koritar. Na svojo častljivo osebo ni nikoli pozabil, pač pa na svoje tovariše. Znan je njegov pozdrav stradalajočim tovarišem: pes naj crkne za plotom! To je katoliško demokratično geslo Jakliča in anarhista dr. Kreka. Ako propadeta njegova protikandata Pucelj in Višnikar, se jima osebno ne bode nič hudega zgodilo, ostaneta vsak pri svojem poslu, ako pa propade Jaklič, bi moral zopet jesti grenki in trdi učiteljski kruh, ki je danes že pravi »Zwieback«. Zato ima pa že premehke zobe.

+ Napredni shodi v mokronoškem okraju. Včeraj zjutraj ob pol 8. je imel urednik R. Pustoslemšek shod v Tržišču pri Mokronogu. — Zbralo se je toliko ljudi, da se je moral shod vršiti na prostem pred cerkvijo. Za predsednika shoda je bil soglasno izvoljen župan gosp. Okorn. Govornik je stal ob hišnih vratih tak, da je bil še pod streho. Čim je začel govoriti, je nastal silen krik in vik, kaplan Omahna je namreč pripeljal na shod nekaj ljudi, ki sploh niso vedeli, zakaj gre ter jih naščuval, da so jeli kričati. Govornika to ni motilo, marveč je mirno nadaljeval svoja izvajanja. Kmetje so z največjo pozornostjo poslušali govornika in utihnilo so mahoma celo tisti, ki jih je preje naščuvalo kaplane. — Sedaj je jel Omahna sam delati zga-ga in kričati. Kmetje so nekaj časa mirno trpeli, da je kaplanska griza delala neslane in neumne medklice, končno pa jim je le minilo potrpljenje: kaplana je zgrabilo par krepkih kmetijskih rok in mahoma je »častiti« božji namestnik ležal pod mizo, na kateri je stal govornik. Kaplan je imel komaj toliko časa, da je pobral na tleh ležeča očala, že ga je držalo par močnih pesti in Omahna bi bili zaprli v klet, ako bi ne bil posredoval zanj govornik. Toda kaplana to še ni izpametovalo. Znova je jel brustiti svoj jecljajoči jezik. In zopet ga je prijelo par krepkih kmetijskih rok ter ga suvaje iztisnilo iz vrst zborovalcev. Da so pri tem dobro služili tudi dežniki, se razume samo ob sebi. Se - le sedaj je kaplan uvidel, da je zaman njegov trud, da bi onemogočil shod, zato je lepo odkuril in dal zvoniti. Toda tudi to ni pomagalo, shod se je vršil nemoten dalje. — Končno je nastopil še sam župnik Vidmar. Ta se je postavil sredi med kmete ter jel govoriti tako - le: »Jaz sem gospodar v občini in tu se bo volilo tako, kakor bom jaz hotel!« (Hrupen ugovor kmetov). Govornik: »G. župnik, rad vam prepričam samoprepričanje, da ste vi neomejen gospodar v občini, ker je, hvala bogu poskrebjeno za to, da so tudi nad župnikom te oblasti, ki bodo čuvali kmeta duhovniškega nasilstva.« — Župnik: »Ja, ja, pa, pa, pa, ali ste že vprašali onega gospoda, če je bil pri velikonočni spovedi in danes pri sveti maši?« — Govornik: »G. župnik, recimo, da sem jaz grešnik, velik grešnik, toda tak grešnik gotovo nisem, kakor božji namestniki, ki delajo greh do ranega jutra in gredo od greha naravnost pred mizo Gospodovo te zavijejo tam telo Izveličarjevo.« — Zborovalci so viharno pritrdjevali — župnik pa jo je odkuril kakor kafra. Še enkrat se je Vidmar pojavil. Stojč ob strani je zaklical: »Dr. Tavčar je dobil 1400 gld., da je nekoga človeka spravil na gavage, dr. Triller pa je rekel, da bo spovednice pometal iz cerkve!« — Govornik: »Župnik Vidmar, vi nesramno lažete. Če ste mož, stopite sem in dokažite, kar ste govorili.« — Pri teh besedah je župnik zbežal, kmetje pa so za njim klicali: »Fajmošter beži, pa pravijo, da duhovnik ne laže!« — Shod se je nato vršil v najlepšem redu. Govorila sta še gg. Prijatelj in Smrekar, ki sta zborovalce v navdušenih besedah pozivala, naj volijo naprednega kandidata Ribnikarja.

— Dopoldne ob 11. je priredil dr. Lampe klerikalni shod v Mokronogu. Prvotno so ga nameravali prirediti v šolskem poslopu, toda na pritožbo mokronoških naprednjakov, je okrajni šolski svet to prepovedal. Shod se je nato vršil na prostem pred cerkvijo. Shoda se je udeležilo kakih 30 klerikalnih kmetov, okrog 60 Marijinih devic in 200 do 300 naprednih kmetov in mokronoških volilcev. Dr. Lampe je stal na stopnicah in skušal govoriti. Ker pa je samo zabavljaj in osebno napadal navzočega urednika »Slovenskega Naroda«, so naprednjaki viharno ugovarjali. Župnik Bukovic je letel tak po orožnike, a jih ni dobil, ker se ni prigodilo ničesar takega, da bi orožniki smeli intervenirati. Ker je Lampe uvidel, da ga itak nihče ne posluša, je končal svoj govor, nakar so jo Lampe, Bukovic in Pirnat, ta lepa troperska detelja, popihali, pozabivši celo zaključiti shod. Shod so nato nadaljevali naprednjaki, ki so izvolili za predsednika gosp. Zajca. Govoril je urednik R. Pustoslemšek s cerkvenih stopnic ter v skoro

eno uro trajajočem govornu ožigosal pogubno delovanje klerikalne stranke in njenih kolovodij. Mnogi, stoječa na stopnicah in na velikem trgu pred cerkvijo, ki je narasla na najmanj 500 ljudi, je govornikom izvajanjem pritrdjevala z velikim navdušenjem in že danes je gotovo, da bo napredni kandidat Ribnikar dobil v mokronoški občini pretežno večino glasov.

+ Škof blazni nadalje! Kakor nam poročajo, je poslal škof Anton Bonaventura v soboto 10. t. m. župniku Nemanicu v St. Janzu pismo, v katerem mu ukazuje, da mora takoj resignirati na svojo župnijo. Župnik Nemanic je seveda eden izmed tistih duhovnikov, ki se neče vmešavati v politične borbe. Bonaventura hoče imeti za župnike samo politikujoče dervise, zato hoče pomesti v svoji škofiji z vsemi dostojnimi in poštenimi duhovniki. Nam je to prav, ker čim več bo dervisev v deželi, tem uspešnejše se bo razvijala napredna stvar.

+ Fanatizem je bolezen, je blaznost. Fanatik je nevarnejši od slaboumnega, zato ga je treba nadzorovati, obleči če treba v prisilni jopič in ga odvesti na Studenec, ako postaja zloben in nasilen. Škof ukazuje trnovskemu župniku, g. Vrhovniku, da mora v pokoj, ker je izgubil zaupanje faranov in ker iste pohušuje. Kolikor vzrokov, toliko laži! Fanatizem je rodil te laži, to grdobijo, ta zločin. Ne le farani Krakova in Trnova, marveč vse mesto in dežela sodi in obsoja atentat na vzornega duhovnika, delavnega in požrtvovalnega rodoljuba. Kogar hočejo bogovi uničiti, temu zmedejo pamet.

— Kar sta grešila pred deželnozbornsko volitvijo Krek-Šusteršič, to je zagrešil zdaj pred državnozbornsko volitvijo fanatik Bonaventura. Škofov zadnji čin odprl bo mnogim očem in zbistril razum. To bo prva zaslužena kazen storilec krivice. Druge gotovo sledijo.

+ Pavšler - Šuklje - Lampe. Pri obravnavi o Glavni posojilnici je Tomaž Pavšler pod prisego izpovedal velezanimive stvari o svojih pogajanjih s klerikalnim dež. odborom za stran nakupa njegovih vodnih sil. Pod prisego je izpovedal, da je z dež. odborom sklenil dotično kupčijo, to se pravi, da se je z dež. glavarjem Šukljatom in z dež. odbornikom Lampetom zastran te kupčije popolnoma domenil in da sta si Pavšlar in Šuklje segla v roke v dokaz, da dogovor velja, če mu pritrdi dež. odbor. Vse to je Pavšler pod prisego izpovedal. Šuklje in Lampe pa sta poslala sodišču in objavila v »Slovenec« izjavo, kjer vse Pavšlarjeve trditve tajita. Kje je resnica? Že ko smo slišali Pavšlarjevo izpoved pred sodiščem, nas je obšel sum, da se je Pavšler pri tistem dogovoru z dež. glavarjem Šukljatom in z dež. odbornikom Lampetom dal speljati na led. Med pogajanjimi je bil Lampe navzoč, a ko je bil dogovor končan, je Lampe odšel. Ali za to, da bi Pavšler ne imel nobene priče, da sta si s Šukljatom segla v roko? Stvar je vsekako sumljiva. Na eni strani stoji pod prisego storjena izpoved Pavšlarjeva, na drugi trditev Šukljatova in Lampetova. Kdo govori resnico? Ali je verjetnejše, da je preprosto meščan kakor je Tomaž Pavšler pod prisego lagal ali je verjetnejše, da lažeta nezaprisežena dva politična pretkanca, ki imata različne vzroke, da prikrivata resnico. Stvar je vsekako potrebna temeljitega pojasnila. Mogoče se bo dobilo celo pred sodnijo, drugače pa v dež. zboru.

+ Politično gospodarsko in izobraževalno društvo za vodmatski okraj pozivlja p. n. člane in volilce narodno napredne stranke, da se zglase v svrhu kontrole, predno gredo na volišče v strankinem agitacijskem lokalu, gostilni g. Antona Bizjaka v Bohoričevi ulici št. 16.

+ Notranje ministstvo je v nekem ukazu na deželno predsedništvo opozorilo, da ni treba, da bi se imena na glasovnice napisala, temveč so veljavne tudi tiste glasovnice, na katerih je ime kandidata s štampiljo vtisneno.

+ Dr. Šusteršič je bil danes na vladi in je hrulil Schwarzja, da mora obč. odbor v Zg. Šiški razpustiti in stražmojstra Kopeckega obesiti.

+ Kamniški obč. odbor. Vlada se je vdala pritisku klerikalcev in hoče razpustiti kamniški obč. odbor. Za vodstvo obč. poslov predlaga vladnega komisarja Žužka.

+ Iz politične službe. Deželni sodni svetnik in vodja okrajnega glavarstva v Krškem Ivan Tekavčič je bil povodom njegove vpokojitve odlikovan z redom železne krone III. razreda. Okrajni glavar Viljem baron Rechbach v Novem mestu je imenovan za deželnega vladnega svetnika.

+ Odlikovanje. Pristav geološkega državnega zavoda dr. Karel Hinterlechner iz znane ljubljanske rodbine, je pomaknjen ad personam

v VIII. činovni razred državnih uradnikov.

+ G. Turk, sluga pri državni železnici, ki ga je sobotni »Slovenec« tako nesramno napadel kot kričavega liberalnega agitatorja, nas prosi za sledečo pojasnilo. V prvi vrsti g. Turk nima navade, da bi s kričanjem delal reklamo kaki stranki, če pa je prišast kake poštene stranke, to še ni nikaka agitacija, ravno tako malo, kakor če svojega prepričanja ne zataja. G. Turk zahteva, da oni P., ki je prišel njega izzivat na Dolensko cesto, prinese dokaze, da je on kdaj izzival. Nasprotno je res, da je oni P. prišel izzivat g. Turka in dokaz resnice je g. Turk pripravljen doprinesiti vsak čas pred sodnijo.

+ Konkurz »Glavne«. Obsojeni dr. Hudnik je včeraj nastopil svojo kazeno. Že včeraj so ga ostrigli in obrili in mu oblekli kazensko obleko. Ostal bo najbrž že dlje časa pri dež. sodišču v Ljubljani, ker ima »Glavna« mnogo procesov, pri katerih mora dr. Hudnik pričevati. Soglasno mnenje je, da je kazni, ki je zadela dr. Hudnika silno ostra, kajti obravnava je pokazala, da ni v svoj prid ničesar slabega storil.

+ Slovenskim knjigarnam in založnikom »Društvo Tolstovskega Muzeja«, ki mu je predsednik najboljši biograf Tolstega, Ivan Pavel Birjukov, zbira prevode del velikega pokojnika, spise in članke o njem. Preko dr. Dušana Makovičega, zdravnika in zadnjega spremljevalca Leva Tolstega, se obrača tudi do slovenskih knjigaren in založnikov, naj bi za imenovani Muzej darovali po en eksemplar v slovensko prevedenih del Tolstega, oziroma po en eksemplar listov in časnikov, kjer se je pisalo o Tolstemu, zlasti ob njegovi smrti (novembra 1910). »Matica Slovenska« prosi p. n. slov. knjigarne in založnike, da bi blagovolili ugoditi tej želji in dotične eksemplare svojih založnin poslati njej v Ljubljano.

+ Topilnica v Litiji nam piše: Gospod Lang je bil 53 let star in po izreku zdravnika, ga je zadela kap na možgane. Gospod Lang je bil 24 let na Španskem in pozneje v Srbiji kot delovodja v topilnicah, in imamo dokaze, da je bil že bolan, ko je 1. marca 1911 v našo službo stopil.

Kar so iskali, so našli. Tudi okoli Višnje gore še ni izumrlo kmečko naziranje, da se človek iz ene vasi ne sme prikazati v drugo vas ter da so dekleta vsake vasi le za domače fante. Tega prepričanja so bili tudi fantje Jože in Tone Mikolič iz Peščenka in Bučnikov Tone iz Spod. Brezovega, ki so dne 13. maja ponoči čakali v bližini Kodelove gručine na fante, ki so vsovali v Peščenki. Ko so prišli ti fantje, namreč Anton Kočmur, Jože Trontelj in France Zajc, je naskočil Jože Mikolič Zajca s kolom in ga udaril po plečih. Napadeni pa so izvili Mikoliču kol iz rok in so pretepli Mikoliča Jožeta in Antona Habjana, dočim je Tone Mikolič odnesel pete. Poškodovani so Jože Mikolič, Tone Habjan in Zajc. Tako je naše dobro ljudstvo, ki bi bilo najraje v vsaki vasi posebej zaplankano.

Konkurz je napovedal. Anton Kočjan, trgovec v St. Vidu pri Zatičini. Konkurni komisar je sodni predstojnik dr. Peitler v Višnji gori, začasni upravitelj mase pa notar v Višnji gori, Karel Pleiweis. Terjatve je priglasilo do 15. julija, volilni narok je 16. junija, likvidacijski narok pa 29. julija ob 9. dopoldne pri okrajnem sodišču v Višnji gori.

Ko se je vsega naveličal, se je vrnil domov. 25letni Valentin Sporar iz Zdinje vasi pri Novem mestu, že v svoji mladosti ni bil prida. Ko je bil zaradi tatvine opetovano in občutno kaznovan, je izginil pred več leti od doma. Potikal se je po južnih deželah po morju in največ pa po Nemčiji, kjer je presedel največji del svojega časa v ječah. Nazadnje je bil izgnan iz Nemčije in pritrzan v Kufstein, kjer so ga zaprli, ker je avstrijski vojaški begun. Dozdaj je imela občina Sentpeter pri Novem mestu mir pred njim, zdaj se pa bojimo, da ga ne bo več.

Dva zoba zaradi trt izbil. Dne 26. maja sta pila v gostilni pri Dobravcu v Zafari Jože Horvat in France Mrvar. Ker je vsak hotel biti v pijanosti bolj pameten, sta se začela zaradi trt pripraviti in besedičiti. V zmerjanju pa Mrvar Horvatu ni bil kos, zato je vzel na pomoč še pest, s katero je udaril Horvata po zobeh tako močno, da mu je izbil baje dva zoba. Drugi ljudje, ki dobro poznajo Horvata, ki je star že okoli 72 let, trde, da so se mu zobje majali že vsled starosti in da je porabil le priliko, da dobi za nje dobro odškodnino.

Velik račun sta napravila brata. Janez in France Lindi iz Sela pri Beli cerkvi. Že od nekdaj malo delata, mnogo pijeta, prečujeta vse noči in zabavljata ter se pretopavata, kjer le moreta. Če pa vidita, da sta slabajša, pa sežeta po revolverja, ki ju imata vedno s seboj. Na Silvestrov

večer lani sta v družbi z drugimi fanti preganjala več oženjenih posestnikov, ki so šli po noči iz zidanice domov. France Lindič je ustrelil z ostribozanim revolverjem med nje ter zadel Jožeta Trombete na desno stran čela, k sreči pa tako visoko, da mu je krogla le obrisnila čelo, sicer bi bil ostal na mestu mrtev. Antonu Cvelbarju je vrgel Lindič kamen v glavo in ga poškodoval. Na velikonočno nedeljo po maši si je izbral Lindič v Šmarjeti pred cerkvijo na trgu Janeza Obsteterja za žrtve. Vpričo množice mu je ukazal, naj stopi predenj, potem pa ga je sunil v prsi, da je Obersteter omahnil. Za ujege se ni upal nihče potegniti, ker sta brata Lindič strah cele okolice. Velikemu račun bo sledilo plačilo.

Cerkveno prošenje na Veseli gori pri Šentrupertu. Dne 5. junija je bilo pri podružnici na Veseli gori cekveno opravilo, po katerem so imeli gostilničarji polne roke dela. Proti večeru so plesali fantje in dekleta iz vasi Bojanka. Nek fant iz Šentruperta pa je vprašal neko dekle, če ima že tanta, nakar je nek drug fant nahučil prvega, da mu ni to nič mar. Vsled tega se je začel nevaren prepir, vendar so se nasprotniki nazadnje pobotali in so pili naprej. Proti večeru so fantje iz Bojanke z domačimi dekleti odšli. Zunaj pa je nek Lukčev ustrelil z revolverjem proti hiši. Gostje so planili na prag, da vidijo, kaj da je. Tedaj je Lukčev vdrugič ustrelil in zadel Antona Malenška iz Šentruperta v prsi. Takoj nato je ustrelil v tretjič in zadel zopet Malenška pod desno ramo, nakar je zbežal v bližnjo hišo, kamor je drla razjarjena množica za njim. Vendar bi mu ne bili prisli do živega, ker je grozil z revolverjem, če bi ne bil nek fant splezal skozi okno, prišel k njemu od zadenj in mu vzel revolver. Malenšek je moral iti v bolnico, ker mu je obitala krogla v roki.

V znamenju alkohola. V soboto opolnoči je nek znan alkoholik Pred skofijo tako razgrajal, da je moral stopiti v akcijo stražnik, ki je pa naletel na slabo. Mesto da bi obmolnil, je pijanec začel zmerjati še varnostnega organa in ni bilo potrebe miru, da ga je ta odvedel v mestno šepovko. — Tudi na Zaloški cesti se je bil pojavil nek mlinar, ki je toliko časa „koncertoval“, da je prišel zeleni voz, s katerim so razgrajala odpeljali v zapor.

Kurja tatca na trgu. Ko je prišla v soboto neka posestnica iz Lip na trg, je zasledila sosedovo hčer, ki je prodajala njeno kokoš. Oškodovana je zadevo takoj ovadila policiji, katera je tatco aretovala, kokiš ji pa odvezla in izročila lastnici. Zagovarjati se bode morala pri okrajnem sodišču.

Brivnice bodo v četrtek, dne 15. t. m. sv. Rešnjega telesa dan samo do 9. dopoldne odprte, kar naj občinstvo upošteva.

Pobegnil je 26letni prisiljenec Rudolf Nährerth, rodom iz Steyru. Nasilen berač. V soboto popoldne je po Radeckega cesti od hiše do hiše beračil 46letni Jožef Senčar. Ko mu je podaril nek književce 4 v. se mu je menda to zdelo preveliko. Vrnil se je in začel književce groziti z odprtim nožem. Le-ta mu je nož odvezel ter poklical stražnika, da je nasilnega odvedel v zapor. Oddali so ga okrajnemu sodišču.

Šipa ubila. Ko je v soboto delavec Jakob Legat pustil v Franciškanški ulici samotež vozček, je ta dosejal še na nepojasnen način zdrčal k kraju ulice tako, da je oje zadelo šipo pri „Slonovi“ restavraciji, katera se je razbila in ima restavratel Schmidt vsled tega 103 K škode.

Kolo ukradeno je bilo v soboto na Zabjaku št. 3 mehanika Petru Škafarju. Kolo je bilo že zelo obrabljeno, črno pleskano in vredno 40 K. Storilec je še neznan.

Izgubljeno in najdeno. Šivilja Marija Čolnikova je izgubila zlato zapestnico. — Solška učenka Gerta Mathisova je izgubila zlat prstan. — Gospod Ivan Kunc je izgubil objektiv. — Ana Narobejva je izgubila bankovce za 20 K. — Stražnik Martin Hudales je našel črno pleskano, že obrabljeno kolo. — Najdenih je več utežev, katere dobi izgubitelj v plinarni. — Marija Starijeva je našla zastavni listek, katerega dobi izgubitelj nazaj na Grubarjevi cesti št. 1.

Slovenska Filharmonije oddelček koncertira jutri in v sredo 14. t. m. v hotelu »Tivoli«. Začetek ob pol 8. zvečer. Vstopnina prosta.

Volilci - somišljeniki!

Pazite na nasprotne agitatorje. Vsako omejevanje volilne svobode, vsako pretenje je kaznivo.

Volitev je tajna!

Naznanite vsakega, kdor bi se pregrešil zoper navedene določbe.

Volilna lokala v dvorskem okraju

sta: za volišče v liceju na dvorišču Supančičeve hiše, za volišče na Cojzovi cesti pa gostilna pri Debevču na Bregu.

Narodna obramba.

Velika veselica, ki jo priredite združeni šentpeterski podružnici Ciril-Metodovi v proslova 25 letnice svoje moške podružnice, se ne vrši, kakor prvotno objavljeno, pod milim nebom na Ledini, nego na vrtu hotela Tratnik „Pri zlati kaplji“, na Sv. Petra cesti, na Telovo, dne 15. t. m. s pričetkom ob 6. uri popoldne. Pri veselici sodeluje slov. pevsko društvo „Slavec“ in celotna godba „Slovenske Filharmonije“. Gostilniške cene so nastavljene strogo meščansko in bodo razvidne iz cenikov na mizah. Veselica bo nudila razne zabave. Ker je čisti dobitek namenjen glavni družbi in znaša vstopnina za odrasle le 50 h, se p. n. rodoljubno občinstvo, ki se je do sedaj še vedno živo zanimalo za naše zabavne prireditve, vljudno pozivlja, da nas i to pot počasti z obilnim posetom. **Združeni podružnici.**

Odgovor predsedništvu »Branibora« v Ljubljani. Vsled našega poročila, katerega smo priobčili v 122. številki »Slov. Naroda« z dne 27. maja t. l., se je čutilo predsedništvo gosp. obrambnega društva »Branibora« prizadeto, ker nam v sobotni in ponedeljkovi številki »Slovenskega Naroda« in »Slov. Branibora« na dolgo in široko odgovarja, kaj je vzrok tej razburjenosti. Ničesar drugega, kot želja navzočih zborovalcev, katero smo morali priobčiti in vsled katere je sedaj toliko nepotrebnega pisarenja; ista se glasi: »Prosim bi slavno vodstvo »Branibora« v Ljubljani, da bi hitreje reševalo prošnje, oziroma dopise ter se malo resneje poprijelo gospodar. obrambnega dela.« Da je bila ta prošnja popolnoma opravičena, zato imamo dokazov! Z besedami: »da bi se malo resneje poprijelo gospodar. obrambnega dela.« smo hoteli izreči v prvi vrsti željo, da bi vodstvo marljivo ustanavljalo podružnice — do sedaj imamo šele eno — kojih glavni namen je, delovanje na gospodarskem obrambnem polju, kakor je to prav jasno začetano v § 3 društ. pravil, katera pa tudi pravijo, da se da brez prevelikih stroškov prav uspešno delovati! (§ 3, točka: 2., 5. in 6.) — **Toliko sami vemo,** da društvo »Branibor« še ni tako močno, gmotno oporo in da ne more delati čudežev! Ni nam tudi treba predbacivati nerazodnosti radi te prošnje, katere ni izrekel »klub«, pač pa dobri poznavalci razmer! — **Toliko v pojasnilo!** — Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju.

Somišljeniki!

Agitirajte za našega kandidata

dr. Vladimir Ravniharja

odvetnika v Ljubljani.

Pazite, da bodo glasovnice pravilno popisane.

Volilnih legitimacij ne dajte nikomur iz rok in jih dobro spravite.

Društvena naznanila.

Zabavni večer, katerega je priredilo nar. soc. izobraževalno društvo »Bratstvo«, snoči je napolnil areno do zadnjega kotička. Tako, da so se morali ljudje vračati. Upozorila se je narodna igra »Rokovnjači«. Vse vloge so bile izvedene pohvalno. Zlasti pa moramo omeniti glavni vlogi in sicer g. Porenta kot Nandeta, ki je izvedel svojo vlogo jako dobro. Gdč. Trebarjeva kot Polonica je bila snoči gotova malo razpoložena, in njena igra ni bila dobra, kajti igrala je brez vseh občutkov. Gospod Trebar kot Blaž Mozol je svojo vlogo zadel še precej dobro. Omeniti moramo še gdč. Goricevo kot gospo Poljakovo in Dolinškovo kot Reziko, ki ste bili povsem na svojem mestu in sta izvršili svoji vlogi jako dobro. G. Kralj kot Stefan je bil v svoji vlogi dober. Priporočati je, da se v prihodnje vpripori krajše igre, kajti sicer odpadejo vse ostale točke programa, kar traja igra sama skoro do polnoči.

Novomeška sokolska župa priredi v nedeljo, dne 2. julija t. l., svoj III. župni zlet v Črnomelj. Ker je ravno ta kraj ogrožen od narodnih nasprotnikov, bode ta zlet velikega pomena, da se probudi sokolska ideja in narodno-napredna zavest v Črnomlju; pričakovati je torej, da se tega zleta udeleži kar največje število, ter da ne izostane noben član novomeške sokolske župe. Računa se tudi na druge brate Sokole in posetnike, tako da bode ostal ta sokolski polet v Črnomlju vsakomur v živem spominu, ter da bode istodobno ustanovitelj novih sokolskih društev v tem potrebnem obsejnim ozemlju.

Pozor!

Oni, katerim volilne legitimacije še niso bile dostavljene, jih dvignejo lahko še jutri do 12. uri pri c. kr. deželni vladi. Istotam in na voliščih pri komisijah se dobe glasovnice.

Razne stvari.

* **Rim-Turin.** V soboto naj bi se bil nadaljeval polet Rim-Turin kot nadaljevanje poleta Pariz-Turin. Beaumont in Laros pa sta se vzdžala nadaljnega poleta. Tudi Frey, ki je bil pripravljen, da poleti v Turin, je ostal v Rimu, ko je slišal, da je vreme med Rimom in Florenco slabo.

* **Japonski zrakoplovci.** Zrakoplovca, stotnik Tokusava in poročnik Ito, sta padla s svojim letalnim strojem iz velike višine in bila na mestu mrtva.

* **Grozna zrakoplovska nesreča.** V Johannesthalu pri Berlinu se je dvignil na enokrovnem letalnem stroju 24letni aviatik Schendl z enim pasajirjem, 30letnim mehanikom Vossom, da prekosi svetovnovišinski rekord. Ko je naznanil ob polu 8. strel iz topa konec poleta, je bil aparat v višini kakih 2000 m. Padati je začel stroj, ko je bil stroj v višini kakih 1500 m. Schendl je došel v višini 1600 do 1700 m v večerne oblake, ki so z veliko hitrostjo plavali nad poljem. Izginil je v oblakih, čez kake 3 minute se je pa zopet prikazal. Za en trenutek je bilo videti, da se je stroj v zraku ustavil, potem pa se je stroj nagnil naprej in s strašno hitrostjo je padel do kakih 1000 m visoko. Zopet se je ustavil stroj in kratko jadril vodoravno potem pa se je zopet prekucnil in kakor strela treščil na tla. O vsem letalnem stroju ni ostalo nič kakor popolnoma polomljeno ogrodje. Oba zrakoplovca sta bila popolnoma razmesarjena in sta bila takoj mrtva. Se v višini kakih 300 m so jih slišali skupno vpiti.

* **Ponesrečeni turisti.** Poročnik T. pl. Falk iz Berlina je napravil iz Kušteinia izlet v bližnje pogorje, kjer je padel z visoke skale in se ubil. Razmesarjeno truplo so spravili iz brezdna in je pošljejo domov. — Iz Visoke Stene v Hudičevem grabnu je padel 16letni trgovski praktikant R. Lefczuk, sin stavbenika v Dunajskem Novem mestu. Ponesrečenega sta peljala njegova dva tovariša v Stohhof, kamor so poklicali zdravnika, ki je konstatiral smrtno nevarne poškodbe. — Dalje pogrešajo ob Binkošti ravnatelj vseučilišne biblioteke v Inomostu dr. Hittmayerja, ki je tudi napravil izlet v gore in se še ni vrnil. Poslali so za njim rešilni oddelek, ki pa še ni dobil nobene sledi o izgubljenem.

* **Avtomobil zavozil v stotnijo vojakov.** V ponedeljek ponoči se je vračala ob 11. stotnija vojakov pod vodstvom poročnika Manona iz Engghiena v Pariz. Srečali so več avtomobilov, katerim so se ker so jih pravčasno opazili, vselej pravilno umaknili. Naenkrat pa se zasliši ropot avtomobila, ki je vozil brez luči. Šofer je zaklical vojakom, da se umaknejo, toda bilo je že prepozno. Zapeljal je vanje in jih več težko poškodoval. En vojak je obležal na mestu mrtev. Poročnik Manon, sam ranjen, e zahteval od šoferja, da pelje nekaj ranjenecv v mesto in pokliče pomoč. Šofer pa tega ni hotel storiti in se je odpeljal sam naprej. Šele na večkratne strele je prišla policija in preskrbela pomoč. Neprevidnega in predrznega šoferja so zaprli.

* **Zrušenje šestega nadstropja.** V Kijevu se je zrušilo pri stavbi neke nove hiše šesto nadstropje in padlo na cesto. Podrlo je zraven ležečo veliko leseno barako. Ubit je bil en dijak, 7 oseb pa težko ranjenih.

* **Cela vas pogorela.** V bližini Arhangielska je pogorela, kakor poročajo iz Varšave, cela vas Wiesbołdzk. V ognju je poginilo več oseb med temi tudi vaški rabin s šestimi otroci.

* **Zavožen ruski parnik.** Iz Tokija poročajo, da je v bližini Nagasaki zavozil na pečine ruski parnik »Riazan«. Potniki in posadka so se rešili. Na parniku se je vozil tudi siamski princ, ki je na poti v London k velikim svečanostim kronanja.

* **Boj med roparji in ciganti.** Na Ruskem-Poljskem pri Radorusku so napadli razbojniki močan ciganski tabor. Cigani so se postavili v bran s samokresi in noži. Nastala je pravca ta bitka, ki se je končala z zmago roparjev. Ti so ostale cigane povezali in oropali tabor.

Spravite legitimacije!

Po jutrišnji volitvi naj vsak volilec svojo legitimacijo spravi za sločaj ožje volitve.

Telefonska in brzojavna poročila.

Borba v Kostanjevici.

Kostanjevica, dne 11. junija. Ves klerikalni agitatorski štab se je danes vrgel na krški volilni okraj, zavedajoč se preteče nevarnosti. Na klerikalnem shodu v kostanjeviškem farovžu so govorili Lampe, Zajc, Dermastja in Hladnik. Ribnikarja, ki je prišel na ta shod, so se tako zbal, da so mu onemogočili govoriti. Ribnikar je imel potem javen shod sredi mesta, ki je krasno uspel.

Nemčurska kultura.

Muta, dne 12. junija. V nedeljo, ob 11. ponoči so muški nemčurji Bart, Leitinger in Scholler napadli slovensko solo in razbili veliko šip.

Volilno gibanje na Štajerskem.

Celje, 12. junija. Kandidat dr. Kukovec je imel včeraj dopoldne mnogobrojno obiskano shod v Dolu pri Hrasniku. Udeležilo se ga je do 250 ljudi, večinoma narodnih volilcev. Shod je potekel mirno in veličastno. Prejšnjo nedeljo so v Dolu Benkovičovo kandidaturo soglasno odklonili. — Kandidat Ivan Rebek je sklical včeraj popoldne shod v Zg. Vižingi v gostilni župana Petschalerja. Na shod je došlo okrog 100 marnberških Nemcev a malo domačinov; zato se ni vršil. Pač pa je imel g. Rebek krasna shoda na Vuzeu in Muti. Vsakega se je udeležilo do 100 volilcev. Upamo v marnberškem okraju na lep uspeh Rebekove kandidature! — Kandidat dr. Korošec je imel dopoldne shod na Pernovem pri žup. Reharju. Na shodu je bilo veliko naprednjakov, ki so preprečili dr. Korošcu vsak uspeh. — Popoldne ob 3. je bil pri Fervegi na Pernovem največji Roblekov shod v letošnji volilni kampanji. Bilo je navzočih do poldrug tisoč ljudi, veliko domačinov, a tudi od drugod so prišli volilci na neštevilnih vozovih. Predsedoval je prejšnji župan Rehar. Govorili so Pikh, Roblek, dr. Kalan, Dolinar in Griž. Shod se je končal z velikanskim uspehom za Robleka. To je dostojen zaključek volilnega boja v Savinski dolini. — Kandidat dr. Kukovec je popoldne zboroval v Pirničnem dolu na Bianci. Shod se je vršil pod milim nebom, shod je bil popolen uspeh. Dr. Benkovič je imel ponesrečen shod na Bizeljskem. Upamo, da prideta v tem okraju dr. Kukovec in Benkovičv ožjo volitev. Somišljeniki, jutri vsi na delo!

Ptuj, 12. junija. Politično društvo za Ptuj odklanja za mesto Ptuj listo števnih kandidatv ter priporoča, da se Slovenci prve volitve ne udeležijo. Za ožjo volitev se izda posebna parola.

Cesar.

Dunaj, 12. junija. Iz privatnih poročil izvem, da se je cesarjevo stanje poslabšalo, vendar pa oficijalno zatrdilo pravi, da je cesarjevo zdravje povsem zadovoljivo.

Dunaj, 12. junija. V soboto je sprejel cesar v daljši avdijenci grofa Aehrenthala, ki mu je poročal o dogodkih in konferencah z italijanskim ministrom.

Klerikalne laži.

Dunaj, 12. junija. Klerikalci so brzojavili na Dunaj o dr. Šusteršičevem shodu ter dolže naprednjake, da so klerikalne pristase napadli z noži in se postavili celo orožništvu v bran. Končno pa pravijo, da se je klerikalni shod vendar sijajno obnesel.

10 zapovedi za volilce.

Dunaj, 12. junija. Napredni listi prinašajo deset zapovedi za volilce, ki se glase:

1. Vsak volilec mora iti volit.
2. Vsak naj voli napredno.
3. Vsak naj pazi, da je njegov glas pravilen in kandidat natančno zapisan.
4. Vsak naj takoj pokliče javno oblast, če ga hočejo nasprotniki ovirati v izvrševanju volilske dolžnosti.
5. Ne pozabite legitimacije.
6. Pazi, da denejo glasovnico tudi res v volilno posodo.
7. Volilne legitimacije je treba hraniti za ožjo volitev.
8. Ne pozabite, da je vaša dolžnost, voliti tudi pri ožjih volitvah.
9. Tudi pri ožjih volitvah morate oddati svoje glasove samo za protiklerikalne kandidate.
10. Ne pozabi do zadnjega trenutka na agitacijo.

Volilno gibanje.

Praga, 12. junija. V Žizkovu so se spopadli socialni demokratje in narodni socialisti. V boju je bilo več ranjenih. Policija je posegla vmes in je morala nasprotnike s silo razgnati.

Dunaj, 12. junija. Celo mesto je danes do skrajnosti razburjeno zaradi krščansko-socialnih volilnih sleparij. Krščanski socialci se namreč poslužujejo skrajnega terorizma da v zadnjem trenutku rešijo svoje ogrožene mandate.

Jutrišni dan obeta biti v mestu do skrajnosti buren.

Smrti padec zrakoplovca.

Dunajsko Novo mesto, 12. junija. Pri vzletnem metingu v Dunajskem Novem mestu je padel zrakoplovec Vincenc Wiesenbach z višine 40 metrov. Wiesenbach je bil takoj mrtev. Najbrže je bil aparat napačno konstruiran. Meting so seveda takoj prekinili.

Zrakoplovna nesreča.

Dunajsko Novo mesto, 12. junija. Včeraj zvečer se je zgodila tu še ena zrakoplovska nesreča. Korošec Josip Zablantnik se je zvečer dvignil še enkrat. Naenkrat pa se je v prejšnji višini prerinil letalni stroj. Zablantnik pa ni izgubil ravnotežnosti in temu se mora zahvaliti, da si je izbil 1 zob in polomil par prstov na nogah.

Ekskultant Abdul Hamid.

Budimpešta, 12. junija. Tu se že delj časa mudi pooblaščenec turške vlade, ki ima baje pooblastilo, da kupi na Ogrskem posestvo, kamor hočejo spraviti iz Soluna bivšega sultana Abdul Hamida.

Volilna reforma na Ogrskem.

Budimpešta, 12. junija. Ogrski socialni demokratje prirejajo v Budimpešti in po vseh večjih mestih demonstrativna zborovanja proti novi reformi vojaškega zakonika in zahtevajo najprej volilno reformo.

Vstaja v Albaniji.

Carigrad 12. junija. Mahmud Nedini beiz izjustičnega ministrstva je imenovan za valija v Skadru.

Solun 12. junija. Italijanska krizarka „Varese“ stoji v Medui. Pred San Giovannom di Medua je zasidranih vse polno turških vojnih ladij, kar tuje, zlasti pa italijanske ladje prinašajo vse polno orožja v vstasko ozemlje. Po celi Macedoniji je opažati pritajeno gibanje. Mesto Monastir izgleda, kakor bi bilo oblegano. Vojne patrolje imajo nalogo vsakega ustreliti, ki bi na poziv ne obstal.

London 12. junija. „Times“ pravi, da je skrajni čas da začne Turčija politiko sprave in miru, sicer bi bila mirna rešitev albanske zadeve zelo otežkočena.

Carigrad 12. junija. Višji vojaški komandant Albanije poroča, da so bili Albanci povsod potisnjeni nazaj. Med vstadi so bili potisnjeni nazaj tudi Miriditi, ki so se udeležili napada na trdnjavo Leš.

Frankobrod ob M. 12. junija. „Frankfurter Zeitung“ poroča, da je porta na avstrijske grožnje sklenila v albanskem vprašanju kreniti na drugo pot ter bo v kratkem končala svoje vojne operacije v Albaniji, nakar bo izdan manifest, v katerem zatrjuje sultan Albancem svojo naklonjenost. IV tem manifestu bo sultan tudi razglasil, da je vstaja v Albaniji končana.

Zaradi kolere v Carigradu.

Novi Sad, 12. junija. Zaradi slučajev kolere v Carigradu, je izdalo ogrsko notranje ministrstvo brzojavno naročilo, da morajo sanitetne oblasti najstrožje preiskati v Novem Sadu vse vlake, ki prihajajo iz Carigrada.

Rusija in Turčija.

Carigrad, 12. junija. Turški krogi so zelo razburjeni, ker so na ruskih mejah pripravljeni veliki ruski voji. Politični krogi zatrjujejo da gre tu za priprave za velike vojaške vaje.

Sultanovo potovanje.

Carigrad, 12. junija. Vojni minister se poda jutri v Solun, da spremlja sultana na njegovem potovanju.

Solun, 12. junija. Turški sultan se je včeraj zjutraj odpeljal na Kosovo. V Skoplje je došel ob 4. popoldan in je bil slovesno sprejet.

Maroško vprašanje.

Madrid, 12. junija. Španski vojni oddelki so prodrl do mesta El Ksar. Tem španskim vojaškim oddelkom bodo baje sledili še drugi vojaški oddelki. V pariški javnosti vlada vsled tega koraka Španije nezadovoljnost. Francoska javnost vidi v tem rušenje algecirške pogodbe.

Pariz, 12. junija. Iz Londona brzojavljajo, da ondotni diplomatični krogi prav ostro obsojajo španske korake v Maroku ter menijo, da je vsled tega treba nove internacionalne konference. Francoski časopisje je nad španskimi koraki zelo razburjeno.

Gibanje v Mehiki.

Mehiko, 12. junija. Novi predsednik Mehike bo Madero, de la Barra pa zunanji minister.

Somišljeniki na deželi!

Prosimo vas, pošljite v torek ide volitev v posamnih občinah brzojavno uredništvu našega lista, ki je pripravljeno naknadno poravnati vse stroške za brzojavke.

Pričakujemo brzih in točnih poročil!

Uredništvo „Slovenskega Naroda“.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Risto Partskovnik.

Darila.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca maja 1911 sedeče prispevke:

I. Prispevki iz nabiralnikov:

Dr. J. Hrašovec, Celje, 3 K; restavracija »Narodni dom«, Slov. Gradec, 19 K 09 vin.; gostil. Muha, Lokev, 3 K; L. Petovar, Ivanjovci, 5 kron 70 vin.; moška podružnica Ajdovščina, i. s.: Malik 11 K 23 vin., Kovač 2 K 91 vin., Repič 23 K 30 v., Vidrih 18 K 45 vin., Logar 4 K 59 vin., Horvat 11 K 22 vin., društvo »Edinost« 5 K 15 vin., A. Lokar 5 K 55 vin., Marc 6 K 29 vin., Stekar 6 K, skupaj 94 K 69 vin.; trnovsko župnišče, tu, 15 K 24 vin.; moška podruž. Maribor, in sicer: »Narodni dom« 13 kron, pri »Pošti« 4 K, skupaj 17 K; M. Lončar, Tržič, 6 K 84 vin.; F. Konšek, Trojane, in sicer: J. Cokljati 92 vin., F. Cokljati 45 vin., Pistotnik 52 vin., Novak 2 K 05 vin., Konšek 7 K 19, skupaj 11 K 13 vin.; St. hotel »Avstrija«, Slovenska Bistrica, 16 kron; — V. Berce, Janž, in sicer: Iv. Prijatelj 22 K, Majcen 9 K, Repovž 6 K 50 vin., skupaj 37 K 50 vin.; G. Kiauta, Landol, i. s.: Jurca, Gorenje, 12 K, Kiauta, Landol, 4 K, skupaj 16 K; M. Rus, Grosuplje, 15 K 24 vin.; M. Amf, Sežana, 6 K; Ig. Mahar, Prigorica, 24 kron; trafika Dolene, tu, 2 K 20 vin.; omizje pri »Belem volku«, tu, 200 K; A. Germek, Sv. Ivan, in sicer: »Narodni dom« 20 K 91 vin.; »Učiteljski krožek« 23 K 11 vin., gosp. društvo 2 K 90 vin., Lubon 6 K 91 vin., Zivec 6 K 22 vin., Bašek 4 K 50 vin., Kolar 4 K 57 vin., Kata na Vali 26 vin., Purani 2 K, skupaj 71 K 38 vin.; gostilna pri »Strajzeljnu«, tu, 2 K 44 vin.; podrž. Sv. Pavel, Prebold, i. s.: trg. Zanier 2 K 63 vin., Pikel 2 K, podrž. Zanier 41 vin., Šribar 2 K 33 v., skupaj 7 K 37 vin.; podrž. Lonjer 5 K 50 vin.; P. Mahorčič, Divača, 3 K 50 vin.; gostil. Jesih, Medvode, 10 K 01 vin.; gost. Koemur, St. Peter, 10 K; M. Znidaršič, Matenjavas 16 K 18 v.; J. Marinič, Smartno, 8 K 70 vin.; A. Križevan, Gradišče, 6 K 80 v.; gost. Bricej, tu, 7 K 42 vin.; gost. Anžič, tu, 5 K 36 vin.; gost. Čerin, tu, 8 K 22 vin.; F. Mikl, Sv. Marjeta, 6 K 80 vin.; gost. Dolničar, Smartno, 10 K 04 vin.; gost. Tušar, Rovte, 1 K 36 v.; m. podrž. Trst, i. s.: Kosič (N. D. O.) 22 K 37 vin., kavarna »Comercio« 24 K 03 vin., Gorenjec 2 K, Bicek 17 K 22 vin., rest. »Balkan« 57 vin., kavarna »Balkan« 4 K 82 vin., pri »Francu« 6 K, Gor. Grotka Balkan 14 K 52 vin., skupaj 91 K 53 vin.; gost. Rabič, Lembang, 10 K + 10 K, skupaj 20 K; rest. »Narodni dom« v Celju, 200 K; ženska podrž. v Ribnici, i. s.: Picek 4 kron 50 vin., M. Podboj 2 K 40 vin., A. Podboj 4 K 50 vin., J. Klun 5 K 70 vin., Göderer 14 K, Peterlin 1 K 50 vin., A. Arko 2 K 30 vin., Čitalnica 18 K, M. Klun 3 K 40 vin., skupaj 56 K 60 vin.; A. Volk, Suhorje, 1 K 20 vin.; A. Ploj, Črnomelj, 98 K 37 vin.; trafika Češarek, tu, 3 K 14 vin.; Andr. Oset, Guštanj, 23 K 10 vin.; Av. Zavadlov, Opatje selo, 1 K 44 v.; ženska podružnica Šmarje, 25 K; A. Domicelj, Rakek, 14 K; gost. pri klavnic, tu, 10 K 30 vin.; gost. pri Kroni, tu, 7 K 50 v.; gost. Kolovrat, tu, 5 K; gostil. Turk, tu, 3 K 70 vin.; Jak. Zabukovec, tu, 11 K; trafika Pihler, tu, 3 K 51 vin.; slov. akad. društvo »Ilirija«, Kralj. Vinohradi, 1 K 10 vin.; gostil. Bauman, St. Ilj, 7 K; D. Ostan, Bovec, 15 K 46 vin.; gostil. Rus, tu, 20 K; M. Hmelj, Radeče, 17 kron; slovenska vinarna, Kralj. Vinohradi, 5 K 30 vin.; Iv. Strlič, Godevič, 3 K 62 vin.; A. Hubat, Renče, 17 K; D. Ostan, Bovec, iz nabiralnika Vale 2 K 31 vin.; gost. Drenikov vrh 18 v.; Kr. Grebene, Vel. Lašče, 10 K; J. Mrhar, Dolenjavas, 4 K; M. Amf, Sežana, 2 K 84 vin.; dr. E. Dereani, Gorica, i. s.: gost. Fon 14 K, kavarna Central 12 K, skupaj 26 K; dr. E. Dereani, Gorica, i. s.: gost. Fon 13 K 80 vin., gost. Gliščič 12 K, gost. Črni orol 4 K, hotel Zlati jelen 8 K 60 vin., skupaj 38 K 40 vin.; J. Komljanec, Ptuj, i. s.: Mahorčič 3 K 64 vin., Zupančič 2 K 97 vin., Lenart 2 K 70 v., Muršec 2 K 18 vin., Čitalnica 2 K 17 vin., skupaj 13 K 66 vin.; hotel Kramar, Logatec, 14 K; podrž. Bazovica, i. s.: gosp. društvo 8 K 95 vin., pri Lipi 8 K 06 vin., Grgeč 4 K 18 v., Lipica 2 K, Podpeč 2 K 55 vin., Gro-poda 1 K 90 vin., skupaj 27 K 64 v.; gost. Ukmar, Avber, 18 K 80 vin.; J. Korže, Slov. Gradec, i. s.: Narodni dom 5 K 64 vin., gost. Kac 5 K 28 v., gost. Ferdok 2 K 80 vin., skupaj 13 kron 72 vin.; M. Gumbačeva, Mata-vum 2 K 40 vin. + 2 K 80 vin., sku-paj 5 K 20 vin., m. podružnica Novo mesto, i. s.: L. Ferlič 26 K 90 vin., Rohrman 54 K 17 vin., Terček 24 K 80 vin., Štembur 30 K, skupaj 135 K 87 vin.

II. Prispevki podružnic:

Kranjsko: Ljubljana, šent-petrška ženska 204 K 29 vin.; Dobrunje 249 K 07 vin.; Staritr 166 K 08 vin.; Ribnica, ženska, 99 K; Cerklje pri Kranju 12 K 78 vin.; Logatec, m. 200 K; Ribnica, m. 52 K 77 v.; Ljub-

ljana, šentjakobsko - trnovska moška 16 K; Novo mesto, moška 98 K; skupaj 1197 K 99 vin.

Stajersko: Zalec, m. 60 K; Ptuj, ž. 54 K 55 vin.; Celje, ž. 114 K 37 vin.; Polensak 2 K 90 vin.; Šmarje, ž. 88 K; Maribor, m. 32 K; Ptuj, m. 26 K; skupaj 377 K 12 vin.

Koroško: 0.
Primorsko: Trst, ž. 1000 K; Biljani 40 K; Rocol 334 K; Sv. Križ (Goriško) 32 K; Kobarid 65 K 50 v.; Šmarje 80 K 40 vin.; skupaj 1551 K 90 vin.

III. Zbirka časopisov.
»Slovenski Narod«, tu, 275 K 90 vin.

IV. Prispevki iz Amerike:

Podružnica Pueblo (posl. A. Čok) 326 K 96 vin.; podružnica New York (posl. F. Sakser) 66 K; zavedni Slovenci v Jolietu (posl. Zalar) 200 K; podružnica Cleveland (posl. L. Pire) 100 K; skupaj 692 K 96 vin.

V. Prispevki za obrambni sklad:

J. Štefan, Zagreb, 5 K; Neimenovan iz Skofje Loke (po »Slov. Narodu«) 200 K; M. Lj. Novak, Gradec, 8 K; Iva Sabadin, Sv. Ivan, 10 K; J. Bregant, Maribor, 3 K 33 vin.; Ed. Kristan, tu, 10 K; L. Cvetnić, tu, 5 K; F. Papst, Celje, 5 K; L. Petovar, Ivanjovci, 5 K; dr. J. Šavnik, Trst, 5 K; Neimenovan, Gradec, 20 K; F. Babi, tu (po »Slov. Narodu«) 50 K; J. vitez Bleiweis - Trsteniški, tu, 5 K; A. Ziberna, Trst, 5 K; slov. omizje v Gradcu 68 K; poštni uradniki v Mariboru 40 K; Neimenovan, tu, 100 K; odborniki moške in ženske šentpetrške podružnice, tu, 67 K; slovenska trojica dunajske okolice 40 K; pazinski Slovenci 20 K; Neimenovan, tu, 208 K 28 vin.; klub »Orgelje« v Trstu, 200 K.

VI. Razni prispevki:

Neimenovan, tu, 5 K; D. Bohte, Lož, 2 K; dr. A. Švigelj, tu, kazenska poravnava F. M. 10 K; F. Širnik, tu, 2 K; volilo Ivana Černeta iz Barkovelj 1163 K 02 vin.; J. Schlanger, tu (po Drazilu) 10 K; napredni dijaki 8 K 80 vin.; A. Pahor, Prvačina, nabral 4 K; A. Hudovernik, tu, nabral narod. davka 28 K; Martin Zmave, Čajnica, 5 K + 4 K, skupaj 9 K; Maver, založnik piva, tu, od Jurjevanja 20 K; budjeveška akcijska pivovarna, prispevek od piva 200 K; I. Rozman, Sarajevo, 2 K 70 vin.; K. Dolenc, Mödling, 4 K; županstvo Zagorje 20 K; oskrbnistvo Tolstovrške Slatine, Guštanj, 6 K; C. Petrovec, Domžale, 2 K; G. Ciner, Sedlec, 3 K; Iv. Zupančič, nabrala na gostiji 8 K 08 vin.; F. Brandl in F. Kosi, Središče, nabrala 4 K 54 vin.; Iv. Verhovnik, tu, 4 K; L. Kavčnik, tu, 22 vin.; gost. Marenč, tu, od Jurjevanja 3 K; J. K., Kranj, nabral na izletu 4 K; sodna obravnava K. N., tu, 100 K; A. Rozman, tu, nabral 1 K 60 vin.; (tamburaški) klub v Konjicah 6 K 30 vin.; posojilnica St. Janž (Koroško) 20 K; M. Kozelj, nabrala na izletu 4 K.

Čisto glavo! Može živeti! Zdravo spanje! Nič več prsnih in vratnih bolečin nimamo, odkar rabimo Fellerjev fluid z zn. Elsafluid, ker lajša bolečine, odstranja slabosti in osvežuje. Tucat franko 5 kron. Ne poznamo želedečnih bolečin, ne krča, ne vzpehavanja in tudi želede nas ne tišči, odkar rabimo Fellerjeve odvajalne kroglice z zn. »Elzine kroglice«. 6 škatljic franko 4 K. Pristne prodaja E. V. Feller v Stubici, Elzin trg št. 238 (Hrvaško). 2

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izveleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1911.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.)
6-48 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, Gorica, Trst, Celovec.
7-25 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, St. Janž, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
9-09 dopoldne: Osebn. vlak v smeri: Jesenice, zvezo na brzovlak v Celovec, Dunaj, i. k., Linc, Prago, Draždan, Berlin, Beljak, Badgastein, Solnograd, Monakovo, Kolín.
11-30 dopoldne: Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, Celovec, Gorica, Trst.
1-22 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, St. Janž, Straža-Toplice, Kočevje.
3-30 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, Gorica, Trst, Celovec.
6-35 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, zvezo na brzovlak v Beljak, Celovec, Dunaj, z. k., Badgastein, Solnograd, Monakovo, Inmost, Frankobrod, Wiesbaden, Kolín, Düsseldorf, Vlissingen, Trbiž.
7-39 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, St. Janž, Rudolfovo, Kočevje.
10-10 ponoči: Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Gorica, Trst.

Odhod iz Ljubljane (državni kolektor).

7-25 zjutraj: Osebn. vlak v Kamnik.
2-05 popoldne: Mešanec v Kamnik.
7-10 zvečer: Mešanec v Kamnik.
11- ponoči: Mešanec v Kamnik in ob nedeljah in praznikih.

C. kr. državno-železniško ravnanjstvo v Trstu.

Bodisi in študij. Jutro v. Čita in Metoda.

Brodsko sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca maja 1911. sledeči prihod:

I. Projekti:
a) Redni prejemki:
1) Prispevki iz nabiralnikov 1725 K 21 v
2) Prispevki podružnic i. s.
a) Kranjska 1197 K 99 v
b) Stajerska 377 „ 12 „
c) Koroška — „ „
d) Primorska 1551 „ 90 „
Skupaj 3126 K 01 v
3) Razni prispevki 4354 K 98 v
Skupaj 7207 K 20 v
b) Izredni prejemki:
4) Prispevki za obramb. sklad. 1379 K 61 v
c) Iz druž. glav. se je dvignilo 18121 K 33 v
Skupaj 28708 K 14 v

II. Izdatki:
a) Redni izdatki:
plače, remun-
racije učitelj-
skemu osebju,
raznračunil. 7974 K 85 v
b) Izredni izdatki:
naložitev na
glavnico, ozir.
obrambni sklad
Izplač. za šol-
ske stavbe 18121 K 33 v
Skupaj 27475 K 79 v
torej prebitka 1232 K 35 v

Opomba: Pri obrambnem skladu naloženi zneski in zapadle obresti so nedotakljiva glavnica toliko časa, dokler ne dosežejo vplačani zneski 200.000 kron.

V Ljubljani, dne 8. junija 1911.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 5. junija: Marijana Štrukelj, posestnikova žena, 56 let, Kolezijska ulica 12.

Dne 6. junija: Jakob Žnidaršič, bivši delavec, 72 let, Radeškega ceste 11.

Dne 7. junija: Ivana Večerin, sirota - rejenska, 7 mesecev, Streliška ulica 15. — Marija Kolnik, posestnikova hči, 1 uro, Dolenjska cesta 17.

Dne 4. junija: Barbara Pečan, delavka, 55 let. — Marija Zabukovec, delavčeva hči, 6 let.

Dne 5. junija: Valentin Bukovnik, občinski ubožec, 52 let.

Dne 8. junija: Uršula Česnovar, tovarniška delavka, 63 let, Rožna ulica 3. — Matija Mihelič, delavec, 40 let, Radeškega ceste 11.

Dne 8. junija: Ana Sternen, kuharica, 80 let, Kolodvorska ulica 18. — Josip Kobald, sobno slikarski pomočnik, 33 let, Ambrožev trg 6.

Dne 9. junija: Zdravko Cotič, posestnikov sin, 8 let in pol, Sv. Florjana ulica 23. — Stanko Babšek, sin mizarskega pomočnika, 3 tedne, Lončarska steza 6.

Dne 10. junija: Marija Črešnar, hči hlapca, 4 leta, Streliška ulica 15.

V deželni bolnici:
Dne 6. junija: Ignacij Volje, hlapec, 23 let.

Dne 7. junija: Josip Tavčar, dni-nar, 61 let.

V vojaški bolnici:
Dne 1. junija: Rudolf Lichtenegger, e. in kr. pešec, 22 let.

Častite naročnike »Slovenskega Naroda«, katerim poteče v kratkem bodisi mesečna ali četrletna naročnina, prosimo vljudno, da nadaljnje naročitev kar najprej ponovno, da jim pošiljanje lista ne prestane. — Dokle je plačano, je razvidno na naslovnem ovitku.

Borzna poročila.

Ljubljanska

»Kreditna banka v Ljubljani«.

Uradni kurzi dunajske borze 12. junija 1911.

Malobesni papirji.	kurzi	blagovni
4% mejeva renta	92-25	92-45
4-2% srebrna renta	96-20	96-40
4% avstr. kronna renta	92-20	92-40
4% ogr.	91-25	91-45
4% kranjsko deželno posojilo	94-50	95-50
4% k. o. češke dež. banke	93-65	94-65

Srečke.	kurzi	blagovni
Srečke iz l. 1860 1/2	215-50	221-50
„ „ 1864	305-—	311-—
„ „ 1868	151-60	157-60
„ „ 1872	289-—	295-—
„ „ 1876	274-—	280-—
„ „ 1880	250-50	256-50
„ „ 1884	504-—	514-—
„ „ 1888	507-—	517-—
„ „ 1892	81-50	87-50
„ „ 1896	69-50	75-50
„ „ 1900	46-—	50-—
„ „ 1904	34-—	38-—
„ „ 1908	243-60	246-60

Blagovne.	kurzi	blagovni
Ljubljanske kreditne banke	466-—	469-—
Avstr. kreditnega zavoda	641-25	642-25
Dunajske bančne družbe	541-25	542-25
Južne železnice	123-75	124-75
Državne železnice	749-75	750-75
Alpine-Monten	813-25	813-25
Češke sladkorne družbe	283-—	285-—
Zivnostenske banke	282-—	284-50

Valute.	kurzi	blagovni
Ceklin	11-36	11-39
Marke	117-42 1/2	117-62 1/2
Frankl	95-—	95-15
Liro	94-50	94-70
Rublj.	254-25	255-—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 12. junija 1911.

Termin.

Pšenica za oktober 1911.	za 50 kg	11-62
Rz za oktober 1911.	za 50 kg	9-40
Koruzna za avgust 1911.	za 50 kg	6-95
Koruzna za maj 1911.	za 50 kg	6-51
Oves za oktober 1911.	za 50 kg	8-26

Efektiv.

Hös.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2. Srednji zračni tlak 736-8 mm

Junija	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
10	2. pop. 9. zv.	727-4 729-9	23-2 13-8	sr. jzah. sr. zahod	del. jasno nevihta
11	7. zj.	732-3	11-4	brezveter.	dež
12	2. pop. 9. zv.	733-3 734-1	12-1 11-4	sr. vzh. sr. zah.	oblačno
12	7. zj.	734-1	11-2	sr. vzh. del. jasno	

Srednja predvečerska temperatura 17-3°, norm. 17-2° in večerjska 11-6°, norm. 17-3°, Padavina v 24 urah 74-2 mm in 1-9 mm

Parkhotel Tivoli

Jutri v torek in v sredo 14. t. m.

KONCERT

Slovenske Filharmonije.

Začetek ob pol 8. zvečer. Vstop prost.

Se priporoča

2099 L. Konda, hotelir.

Trgovina z železnino v Bosni.

V Banjaluki v Bosni se zaradi smrti odda, stara, dobro uvedena že 36 let obstoječa trgovina z železnino, popolnoma opremljena in z zalogo vred. Glavnice je treba 10—15000 kron. — Vprašanja na trgovino z železnino. W. Rudovič v Opatiji. 2093

Zastopniki

akviziterji in okrajni zastopniki za življensko zavarovanje se iščejo od velike slovanske zavarovalnice pod jako ugodnimi pogoji. ::
Ponudbe na »Poštni predal št. 243 v Trstu 1«. 2071 ::

Spretna moč

za pisarno in potovanje se sprejme takoj

v nekem večjem tvorniškem podjetju. — Zahteve: kristjan, 24—28 let, samski, zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, praktične dobre trgovske vednosti. Ponudbe pod šifro: »Bureau und Reise 2000« na anončno ekspedijo: cijo Henrik Schakek, Dunaj I, Wollzeile 11. ::
2095

Absolviran gimnazijec

išče primerne službe

bodisi v kaki pisarni ali kje drugje Blagohotne ponudbe na upravnistvo »Slov. Naroda« pod štev. »2088«.

Stanovanje

s 5 sobami, kopalno sobo in električno razsvetljavo

se odda takoj ali pa s 1. avgustom.

Več se izve 2098

v Sodni ulici št. 4 v I. nadstropju.

Mlad mož

za lesno stroko,

ki je večš pisanja in branja, in bi tudi 2097 poprijel pri delu,

se sprejme v Ljubljani.

Ponudbe z zahtevo mesečne plače pod »K.« na upravnistvo »Slov. Naroda«.

učenca

v svojo trgovino z mešanim blagom in deželnimi izdelki. ::

Friderik Skušek Metlika, Dolenjsko.

Sprejemem

2094

učenca

v svojo trgovino z mešanim blagom in deželnimi izdelki. ::

Friderik Skušek Metlika, Dolenjsko.

Zbirka

avstrijskih zakonov

v slovenskem jeziku.

1. zvezek:

Kazenski zakon

o hudodelstvih, pregreških in prestopkih z dne 27. maja 1862 št. 117 dr. zak. z dodatnim

tiskovnim zakonom z dne 17. dec. 1862 št. d. z. ex 1863 in drugimi novejšimi zakoni kazensko-pravnega obsega.

V platno vezan 6 K; po pošti 6 K 20 vin.

Narodna knjigarna

v Ljubljani.

Javna zahvala

vzajemni zavarovalnici na življenje „JANUS“ na Dunaju za hitro izplačilo zavarovalne glavnice po samo kratek čas zavarovanem mesarju in hišnemu posestniku Remigiju Koglerju.

Iz tega vzroka priporočam najtopleje gorenji zavod, katerega glavni zastopnik za Kranjsko je v Ljubljani, Stari trg 24, vsakomur, ki se namerava zavarovati za življenje.

Svinec, dne 10. junija 1911.

Aleksander Rieder, c. kr. notar
kot pooblaščenec ge. Berte Kogler.

2096

Št. 328/III/pr.

2091

Razglas.

V smislu § 32. volilnega reda za državni zbor daje se javno na znanje, da se zbere

glavna volilna komisija

za bodočo volitev poslanca deželnega stolnega mesta Ljubljane v državni zbor dan po volitvi, to je

v sredo, dne 14. t. m. ob 10. dopoldne

v veliki dvorani „Mestnega doma“.

Med poizvedbo volilnega uspeha imajo le volilni komisar in člani glavne volilne komisije pristop v lokal ter komisije; po končani poizvedbi se pa lokal otvori ter vspeh volitve po predsedniku glavne volilne komisije javno razglaša.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 8. junija 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

Oglejte si!

veliko zalogo koles z originalno znamko

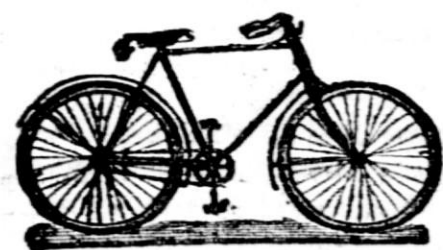

„Puch 1911“

pri **Fr. Čudnu**, trgovcu v Ljubljani

Prešernova ulica — samo nasproti frančiškanske cerkve.

Raznih znamk kolesa od K 110 — naprej vedno v zalogi.

Zaloga šivalnih strojev:

Singer in Ringschiff.

Pouk za vezenje s strojem brezplačno.

Geniki zastoj in poštnine prosto.

Edino zastopstvo za Kranjsko!

mešana trgovina

v večjem kraju na Slovenskem. — Natančne podatke o prometu, zalogi in plačilni pogoji naj se pošljejo na upravništvo »Sl. Nar.« pod Trgovca 101.

ZVEZDNA TRANINA

z znamko repate zvezde je najboljša blago

za obleke in perilo.

402

Pristen dober

brinjevec

se dobi pri

4220

L. SEBENIKU v Spod. Šiški.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ugodna prilika!

Imam 50 metrskih sežnjav lepih, suhih

bukovih **drv**

2059

katere moram radij prostora umakniti ter bi jih po **ceni prodal.**

A. Kajfež, Kočevje

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Učenec

poštenih staršev, z zadostno šolsko izobrazbo, zmožen slovenskega in nemškega jezika, se sprejme v trgovino z manufakturnim blagom pri **Vinke dhot, Ilirska Bistrica Notranjske.** 1984

Za slabokrvne in prebolele je zdravniško priporočeno **črno dal-matinsko vino** 233

Kuč

najboljše sredstvo.

4 steklenice (5 kg) franko K 4.50.

Br. Novakovič, Ljubljana.

Pozor peki!

Odda se v najem prva higijenična

pekarna

z električnim obratom

tvrdke **R. Privšek & drug**

pod zelo ugodnimi pogoji. Prevzame se lahko **15. junija letos.** 2092

Več se poizve v hiši gospoda **Hinko Privška, Prisojna ul. 3.**

Velemenjem prijateljem in slav. občinstvu sploh vijučno naznanjam, da sem izstopil kot večletni poslovodja vinotoča tvrdke **Br. Novakovič v Sodni ulici**

in se popolnoma preselil

v svojo hišo na Tabor 4 (na školovem)

kjer postržem cenj. gostom z največjo pozornostjo, dobro pijačo in kuhinjo ter

prenočiščem.

Za gosp. „Čvickarje“ imam starega pristnega dolenca.

Čez ulico znižane cene.

Z velespoštovanjem se priporočam

J. Bole

2098

gostilničar in posestnik.

Več črkostavcev

sprejme „Narodna tiskarna“ v Ljubljani.

Kmetovalci!

Predno si kupite kosilni

stroj o katerem ne veste

:: kako bode deloval, ::

oglejte in preizkusite

amerikansko kosilnico „Deering“

ki jo dobite edino le pri

Fr. Stupica v Ljubljani Marije Terezije cesta 1

Priznalna pisma na vpogled. — Sviri se pred podobno se glasečimi imeni.

Obračevalci za seno vedno v zalogi.

Št. 17781.

Razglas.

2075

V Gradcu se je pripetil slučaj **kolere**, ki je končal s smrtjo, ter so sedaj končane poizvedbe dognale, da je iskati v tem slučaju nalezbo v Benetkah.

Z ozirom na to in z ozirom na poročila, ki so došla c. kr. ministrstvu za notranje zadeve od raznih strani glede zdravstvenih razmer v Benetkah, odredilo je ministrstvo z razpisom dne 2. junija 1911, šte. 3890/S **zdravstveno nadzorovanje iz Benetk odhajajočih oseb** in sicer za čas petih dni po prestopu meje. To nadzorovanje vršilo se bo brez osebnega nadlegovanja in brez omejitve prostega prometa.

Da se pa more to nadzorovanje točno izvrševati, zato odreja mestni magistrat, da vsi hotelirji, gostilničarji in sploh vsi, ki oddajajo prenočišča ali stanovanja, ravnatko tudi poglavarji družin naznanijo takoj vsakega iz Benetk došlega pri mestnem zglasovalnem uradu, v slučaju sumljivega obolenja pa to nemudoma prijavijo.

Prestopki proti tej odredbi se bodo v smislu min. nar. dbe z dne 30. septembra 1857 drž. zak. št. 198 kaznovali.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 7. junija 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik: **Laschan I. r.**

Cenjeni trgovci in obrtniki!

Stavbno podjetje **V. SCAGNETTI** naznanja, da bode zgradilo v Šelenburgovi ulici šte. 6 veliko strogo moderno

trgovsko hišo

V pritličju se bo nahajalo 24 večjih in manjših lokalov za trgovino, v mezzaninu 23 lokalov za malo obrt, deloma tudi za trgovino.

Radi najugodnejše in vsem zahtevam posameznikov najprikladnejše razdelitve teh prostorov se bodo isti oddajali pred pričetkom stavbe.

Resni reflektanti se vijučno vabijo, da se radi natančnejšega ustnega pogovora zglase v stavbni pisarni podjetnika **V. SCAGNETTIJA, Cesta na Rudolfovo železnico št. 16** (tik državnega kolodvora). — Prosi se, da se cenjeni obisk pismeno ali teletonično javi.

Telefon št. 299.

Poštni predal št. 54.

Gospod

ki mu je kaj do zdravega negovanja las in zlasti čeče odpraviti prhljaj in osvežiti ter pospeševati rast las, rabi dostojno **526**

Bay-rum

(znamka konjček)

Bergmann & Co. Dčito n. l.

v steklenicah po 3 K in 4 K.

Dobiva se po vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah in trgovinah.

Specijalna trgovina

! z izbranimi parfumi !

! :: in rokavicami :: !

Ljubljana, Dunajska cesta 12, v Mathianovi hiši.

667 Za obila naročila se priporoča

OTILIJA BRAČKO.

Optični zavod z električnim obratom.

Prvi slovenski izprašani

optik in strokovnjak

Dragotin Jurman

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Delniška glavica K 5.000.000.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Kaznovni fond 610.000 kron

Podružnice v Spiljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

33

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 0

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vsah vrst po dnevnem kursu.